

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám földszint (Arany Bika-bérlás). — Telefon: 113 (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák délután 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám Arany Bika-bérlás) félelemlet. Telefon: 113 (7 mellék-állomással). — Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig

Építési kölcsönt a házhelyhez-juttatottaknak

Debrecen város vezetősége a kormánytényezővel tárgyalást folytatott, hogy a városnak nagyobb összeget juttassanak ki-lakások építésére. A város vezetőségét nyilván az vezette, hogy az építőiparban uralkodó munkanélküliséget csökkentse, mert hiszen, ha ez az iparág foglalkoztatva van, az a vele kapcsolatos 23 ipart is foglalkoztatni tudja. A másik elismerésre méltó cél valószínűleg az volt, hogy a Debrecenben kétségtelenül nagy-mérvű lakásinség segítsenek. Mint a lapok jelentették, a kormányzat részéről hozzájárultak ahhoz, hogy Debrecen 1 millió forint állami kölcsönt kapjon. — mely tizenöt évre szól és hat százalékos kamatozású lenne. A terv szerinti ezzel a kölcsönrel a régi állatvásár területén már építés alatt álló ötven munkásházon kívül további száz munkáslakás megépítése válik lehetővé.

Felvetődik azonban a kérdés: helyesen jár-e el a város, amikor ezt az összeget ilyen formában használja fel. Nem volna-e helyesebb, ha most, amikor már a házhelyakció során 2200 embernek juttatott házhelyet, a város nem a saját tulajdonát képező munkásházak építésére fordítaná ezt az összeget, hanem saját pénzügyi részét, a Községi Takarékpénztáron keresztül kifejezetten azoknak juttatna házhelyi kölcsönt, akik most házhelyet kaptak. Ezek közül is elsősorban azoknak, akik olyan helyzetben vannak, hogy azonnali hozzáfoglalásnak házhelyre, — miután most első és legfontosabb a munkaalkalmak minél nagyobb arányú és minél gyorsabb biztosítása. Sokan vannak olyanok is a házhelyhez juttatottak között, kik valamelyes építési anyaggal rendelkeznek már és ha párezer forint kölcsönt kapnának, ez esetben saját telkükön kis családi házat építtetnének nyomban. Örömmel vennék ezek a kisemberek a kölcsönt, különösen, ha ezt a város a részére juttatandó állami kölcsönből adná; szintén 15 éves lejáratral és 6%-os kamatozás mellett. Természetesen szigorú ellenőrzést kellene gyakorolni, hogy az ilyen kölcsönből a szellemi és fizikai dolgozók részüljenek kizárólag és a legszigorúbban kellene vigyázni arra, hogy a kölcsön valóban építkezésre használtassék fel. Ha a város ilyen akciót komolyan megszer-veze és megalapozva bonyolítana le, bizonyára hozzájárulna a pénzügyi kormányzat ahhoz, hogy a nyújtott kölcsön határideje meghosszabbítható; ami módot nyújtana arra, hogy az időközben az igénybevevők által teljesítendő visszafizetések újabb és újabb családi házak építésére lennének fordíthatók a házhelyi rendelkezések újabb csoportjai számára. Meggyőződésünk, hogyha egy ilyen akció eredményt a kormányban ismertetik, az állam anyagi helyzetéhez képest újabb és újabb állami kölcsönt bocsátana a város rendelkezésére a kis családi házhelyi-akció továbbfolytatására. Így

aztán tetemes forgókegyűlés fel, melyet minden esztendőben újabb és újabb házak építésére lehetne fordítani.

Mindezt kezdetben a mostani egymillió állami kölcsönrel nem száz lakás volna felépíthető, — ahogyan a jelenlegi tervezetben szerepel, hanem többszáz önálló, a dolgozók érdekének sokkal jobban megfelelő családi ház. Az ilyen házhelyi akciót egységesen lehetne irányítani, hiszen a város műszaki ügyosztálya megfelelő terveket készíthetne, melyek alapján történe a kölcsönt igénybevevő házak felépítése. Arról is szó lehetne, hogy a város előnyökét biztosítsa azok részére, akik a törlesztésnek tizenöt évvel korábban tesznek eleget. Így további házhelyi-akcióra hamarabb állna rendelkezésre megfelelő összeg.

Tárgyilagosan elismerjük, hogy a város által tervezett munkásházépítkezés megfelel a követelményeknek; a régi világban dívott munkáskaszárnya típusú építkezések helyett most kétség-telenül egészségesebb és célszerűbb munkáslakások épülnek; de az ilyen közös tömbházak helyett mégis ideálisabb, ha a dolgozó ember a maga telkén tud építeni házköt, ami saját tulajdonát képezi.

„Az én házam, az én várom” — mondja az angol közmondás. — Ugy is van! Minden ember és vele együtt a családja, jobban érzi magát saját házában, saját telkén, melyet magának tud, — melyet egyéni ízlése és saját tetszése szerint rendezget. Gyermeknevelési szempontból is jobb az önálló családi ház, mint a tömbházak. Azután meg elítélési kérdések is közrejátszanak. A kétszáz-háromszáz üres családi telkeken egy kis család házi-üzemeltetésének jelentős hányadát meg lehet termelni konyhakertészet-tel. Baromfi és sertéstartás biztosítja egy négy-öttagú család egész évi hús-, zsír- és tojásszükségletét. Végeredményben ezer és ezer ilyen kis „udvartartás” eredménye nagyban növeli az általános életszínvonalat, csökkentik a közellátás gondjait. Már ezek miatt a szempontok miatt is kívánatos, hogy a házhelyhez juttatottak a maguk portáján építhessenek és oda beköltözve, saját kis gazdaságot teremthessenek maguknak.

A hitelakció mellett fontos a téglá- és cserépgyártás fokozása; általában az építkezési anyagok kellő mennyiségben és megfelelő áron való biztosítása. El lehet képzelni olyan megoldást is, hogy az építkezők anyaghiált kapnak, mint ahogyan ez a rendszer a békeévekben is jól bevált.

Száz és száz kis, önálló ház építése természetesen a munkanélküliség levezetéséhez is alkalmas lenne. Akkor tehát, amikor országos probléma, de Debrecenben különösen súlyos kérdés lett a munkanélküliség megoldása, az elmondottakat érdemes megvizsgálni. Induljon ki tehát Debrecenből az egész ország-nak példát mutató házhelyi-mozgalom! — Jelen esetben pe-

Bevin: A nagyhatalmak között nagyobb az egyetértés, mint a moszkvai értekezlet előtt

Bevin angol külügyminiszter Moszkvából való elutazása előtt kijelentette, hogy a nagyhatalmak külügyminiszterei között most nagyobb az egyetértés, mint az értekezlet előtt volt. Az értekezlet egyike volt a legfontosabb eszközöknek a béke kiépítésére. Kifejezte azt a reményt, hogy az osztrák államszerződés függőben maradt pontjainak megvizsgálására kiküldött szakértői bizottság alapot fog találni a megegyezésre még a novemberi londoni külügyminiszteri találkozó előtt. Kijelentette még, hogy az értekezlet eredménye látszólag kiábrándító, de a német kér-

désben nagyobb előrehaladást tettek, mint érkezéskor remélték. Most már ismerik az egyes kormányok álláspontját s a következő hónapokban folytatni kell a munkát, hogy elérjék összes fő-céljaikat, hogy Németország ne jelentessen többé veszélyt Európa biztonságára; demokratikus alapon újjászervezni az országot s megállapítani iparának s közgazdaságának színvonalát. Először a gazdasági egységet kell helyreállítani Németországban. Truman elnök vasárnap este értekezletre hívta meg mindkét párt kongresszusi vezetőit. — Az

értekezleten Marshall külügyminiszter ismerteti a külpolitikai fejleményeket.

Marshall külügyminiszter kedden hajnalban számol be rádió-keresztül az Egyesült Államok népének a moszkvai értekezlet-ről.

Gruber osztrák külügyminiszter Moszkvában Molotovot arra kérte, tegyen meg mindent, hogy az osztrák hadifegyvereket mielőbb szabadon bocsássa. — Bevin-től pedig azt kérte, hogy a Ruhr-vidéki szénből juttassanak nagyobb mennyiséget Ausztriának is.

Jegyzékváltás Amerika, Anglia és Jugoszlávia között az olaszországi táborkban lévő jugoszlávok ügyében

Mind Amerikában, mind Jugoszláviában nyilvánosságra hozták azt a jegyzékváltást, amely az olaszországi táborkban lévő jugoszlávok ügyében a két kormány között lefolyt. — Jugoszlávia mind az angol, mind az Egyesült Államok kormányától ismétlenül kérte azoknak az olaszországi táborkban őrzött jugoszlávoknak a kiad-tását, akiket ok háború bűnösöknek tartanak.

Acheson h. külügyminiszter a pénteki sajtóértekezleten közölte, hogy Amerika és Nagybritannia

kormányai értesítették a jugoszláv kormányt, hogy nem hajlandók az olaszországi szövetséges táborkban internáltakat — akiket a jugoszláv kormány Quislingeknek nevez — kiszolgáltatni. A kiszolgáltatás csak akkor jöhet szóba, ha az amerikai és angol kormány felfogása szerint az illetőket az ellenséggel való együttműködésben bűnösnek találják. Jugoszlávia nem volt hajlandó amnesztiát biztosítani a hazatelepítés megkönnyítésére és fenntartotta magának azt a jogot, hogy maga ál-

lapítsa meg, kit tekint bűnösnek.

A jugoszláv h. külügyminiszter péntek este Belgrádban hangoztatta, hogy kormánya igen határozott lépéseket tesz, ha az angol és amerikai hatóságok megakadályozzák 950 jugoszláv háborús bűnös kiszolgáltatását. Valószínűnek tartják, hogy Jugoszlávia az ügyet az Egyesült Nemzetek elé kívánja vinni. — Jugoszlávia tiltakozott az ellen is, hogy az internáltak kiadatásának lehajlíttatását az olasz hatóságokra bízzák. (MTI)

Tildy elnök fővédnökségével megalakult a Lánchíd-bizottság

Szombaton a köztársasági elnök palotában megalakult a Lánchíd-újraépítésének 48-as bizottsága, melynek fővédnöki tisztét Tildy Zoltán köztársasági elnök vállalta. Az alakuló ülésen megjelent Nagy Ferenc miniszterelnök és a kormány több tagja. A köztársasági elnök megnyitó beszédében hangoztatta, hogy megkíséreljük a magyar társadalom erőivel és áldozatkészségével újjépíteni a Lánchídot, hogy ezt a történelmi alkotást legalább a híd meggyítésának 100 éves évfordulójára átadhassuk hivatásának. Ezután a Lánchíd-újraépítésének 48-as bizottságát az elnök megalakult-nak jelentette ki és kérte, hogy a főtitkári tisztséget bízzák Gerő Ernő közlekedésügyi miniszterre.

Az értekezlet egyhangúan magáévá tette a köztársasági elnök javaslatát, majd Gerő miniszter

adott tájékoztatást. Rámutatott arra, hogy a magyar nép nem nyugodhat bele abba, hogy ne legyen Lánchídja. A közlekedés-ügyi minisztérium már készíti

is az újjaépítési tervet. A híd maga 30 millió forintba kerül. — Az értekezlet végül hozzájárult egy 1848 tagú bizottság felállításához.

Kedden indul a magyar kereskedelmi küldöttség Moszkvába

A magyar kereskedelmi küldöttség Rónai Sándor kereskedelmi és szövetkezetiügyi miniszter vezetésével kedden reggel indul Moszkvába az új szovjet-magyar árucserelégalkalmi egyezmény megkötésére. Rónai miniszter elutazása előtt a következő nyilatkozatot adta:

— A demokratikus Magyarország első kereskedelmi szerződését 1945-ben a Szovjetunióval kötötte. — A Szovjetunió elsőnek sietett a romokba döntött és ki-

fosztott Magyarországot segítségére és ez a szerződés adta meg a magyar gazdasági felemelkedés alapját. Gazdasági életünk az első szovjet-magyar kereskedelmi egyezmény óta igen jelentős mértékben fejlődött ki. — Augustus 1-től Magyarország a terygazdálkodásra tér át és a magyar hároméves terv sikeres végrehajtását nagymértékben elő fogja segíteni az új szovjet-magyar árucserelégalkalmi egyezmény.

Száz szóban is egy a vége, tekintünk a végső cél: sok derék magyar családnak építsünk és biztosítsunk békés, nyugodt házhelyet!

Szigethy Gyula.

Igazolvány képek
HORVATH FOTÓTÓL,
Simonffy utca 1/b.

Gyepék, fák megóvása — rendszeretetre tanít

CSOKONAI SZÍNHÁZ 27-28-án, kedden és szerdén este 7 órakor

PEER GYNT
du. fél 4 órakor **FEKETE LILIAM**

Déri Sári és Bilcsi Tivadár
együttös vendégfelléptével
Szakíts helyettem

28-án, hétfőn 7-kor **Csárdaskirálynő**

Telefon: 110

Öntözés, vizierő felhasználása a Kisgazda Párt hároméves tervében

Ismertettük már a Független Kisgazda Párt hároméves tervének egyes részleteit. Most az öntözés és egyéb vízmunkálatokra vonatkozó részt ismertetjük olvasóinkkal:

Közlömert tény az, hogy Magyarország különösen a tisztántúli részeken annyira csapadékszegény hogy terméshibáiról csak igen-kismértékben beszélhetünk. Az aszályos évek sokszor teszik tönkre a gazda egész évi erőfeszítését és munkáját. Egy-egy aszályos év reményeket hervaszt el, sokszor éhínséget és az általános mezőgazdasági értékek hatalmas elpusztulását jelent. Takarmányhiány következtében egy-egy aszályos év után kiesik az állatok szaporulata, csökken a tejhozam, mindezek mélyen érintik a gazdát, mert minden veszteség végeredményben a gazda elszegényedését jelenti.

Az öntözés lényegét az jelenti, hogy a magyarországi 4-500 ezer-es átlagos csapadékmennyiséget a nagyobb vizigényű növényeknél mesterséges úton juttatjuk el a növényzetbe. Ebből következik az, hogy nagyobb vizigényű, tehát beiterjes növények termelése indokolt és kifizetődő az öntözéses gazdaságokban. Ennek a következménye az, hogy nagyobb munkeszerelést fog mutatkozni azokon a területeken, ahol az öntözéses gazdálkodást vezetjük be. Ha figyelembe vesszük a népsűrűségét annak a területnek, ahol az öntözéses tervet akarjuk megvalósítani a hároméves tervünk alapján, akkor azt tapasztaljuk, az a vidék egyike a legrikább lakott vidékeknek.

Átlagban négyszétkilométerenként 30-35 lélek lakik ezen a területen akkor, amikor más vidékeken 23-28, sőt egyes helyeken 100 a népsűrűségünk. Az öntözéses gazdálkodás következtében természetesen munkeszerelvény fog ezen a területen mutatkozni és önmagától fokozatosan a munkeszerelvények számát szerint fog megsűrűsödni ezen a területen a lakosság. Az 1937. évi 20. tc., amely az öntözéses gazdálkodásra vonatkozik, jelentős lépést tett a magyarországi öntözéses gazdálkodás megvalósítása terén. A tízszázalékos duzzasztómű megépítése ezzel katasztrális hord öntözést tesz lehetővé. Tervünk szerint ennek a duzzasztóműnek a megépítése az előirányzott összegből megvalósítható. Hatalmas munkát jelentene az, ha ezt a tervet meg tudnánk valósítani és sok ezer embernek biztosítana kenyeret.

Tervünk azonban nemcsak a Tiszán akarja megvalósítani a nagy öntözéses megépítését, hanem számos kisebb folyót is ki akar használni öntözés szempontjából. A Sió-csatorna kiépítése és üzemeltetése, a Hernád, a Rába, a Villógo, a Nádor-csatorna; mind be vannak kapcsolva a nagy öntözési tervbe. Ezek szerint hároméves tervünk befejezése után összesen 80 ezer kat. hold válna öntözhetővé. Ha nagyon alacsonyan számoljuk az öntözéses gazdálkodás következtében egy hektár a jövedelmét, akkor az átlagos jövedelemnél legalább 800 forint értékű terméshibát tudunk holtidőnként biztosítani. A hároméves tervünk befejezése után az öntözéses gazdálkodás következtében évente 64 millió forint jövedelemhibát kell számolnunk azon a területen, ami a mezőgazdasági termelésben hatalmas jö-

velemtöbbletet mutat. Mikor ezt az összeget megállapítottuk, akkor a legelső határt vetjük és nem is azoknak a belterjes növényeknek a termelési eredményeit számoltuk, amelyek igazi jövedelmet tudnak jelenteni az öntözéses gazdálkodás megvalósítása esetén. Ez az összeg jóval többet jelentene, ha gyümölcs- és zöldségfélék termelését vennénk a számítás alapjául. Ugyancsak hatalmas értéktöbbletet jelent az is, ha a gazdák az öntözéses gazdálkodás biztos és megfelelő takarmányellátása következtében belterjes állattenyésztésre térnek át, mert így nemcsak számban, hanem minőségben is sokkal magasabb értékű állattal fognak rendelkezni a gazdák.

Hároméves tervünk egy új Magyarország képét rajzolja ki előttünk. Ennek a Kert-Magyarországnak a képét, amelyik a nagy népsűrűségű magyar agráriakoságnak az időjárás viszontagságaitól függetlenül biztosabb kenyeret ad a földet művelőknek és nagyobb jólétet biztosít mindazoknak, akik a föld művelésében és a mezőgazdasági iparban találnak elhelyezkedést.

De a terv nemcsak az öntözéses gazdálkodás megvalósítását vette tervbe, hanem a Tisza és mellékfolyóinak mederrendezését. Partbiztosítók a Tiszán és a mellékfolyóin. Vízirajzi Intézet munkáját akarja megvalósítani, továbbá kisebb folyók szabályozá-

sát, patakok szabályozását, vízmosások megkötését, lecsapolását, talajjavítási és talajvédelmi munkálatokat, amelyek a vízgazdálkodással összefüggésben állanak. Ezeket vettük tervünkbe fel és ezeknek a megvalósítását tűzte ki Pártunk céljává azért, mert ezek nélkül a munka nem tudja biztosan végezni a munkáját, mert egy-egy árvíz, egy-egy patak kiöntése sokszor egész évi munkáját teszi tönkre sok száz és ezer magyar parasztnak. A vizierő, ahogy mondani szokás, a fehér szén: az ember szolgálatába állna, hároméves tervünk megvalósítása után. Öntözést végeztünk azokkal a folyókkal, amelyek ma kihasználatlanul rohannak tovább a magyar síkságon. Villanyerő fejlesztésére kényszerítünk azt a hatalmas energiát, amely ma kihasználatlanul vész el minden percben. Az energiaszegény Magyarország ezeket a kihasználatlan erőforrásokat fel kell tárja, hogy a jobb és emberibb élet alapjait meg tudja teremteni.

Hároméves tervünk legnagyobb jelentőségű munkája az a tervrészlet, amelyik az öntözéses gazdálkodás és a vizierő kihasználását foglalja magában. A szakemberek hatalmas elképzelő erejével megalkotott tervük a valóság és a lehetőségek között egy új, jobb és emberibb életfeltételeket biztosító Magyarország körvonalait bontja ki előttünk.

Katasztrerek felállításával könnyítsék meg a hivatalos munkát

A második világháborút követő idők egyik legnagyobb ígérete volt a leegyszerűsített, minden bürokratikussal megtisztított, meggyorsított hivatali munka bevezetése. Közigazgatásunk egyes vonalain ez valóban életbe is lépett, más vonatkozásokban azonban máig is ígéret maradt.

HADIGONDOZOTT ÉS HADI-FOGOLY NYILVÁNTARTÁS

A hadigondozási ügyosztálytól nyert értesülésünk szerint jelenleg Debrecenben mintegy 3000 hadigondozott van. Ebből első világháborús oltimák 580, hadidzsegy 370. Az oltimák száma, sikkiről ezidig semmi hír nem érkezett, mintegy 750-re tehető. Ugyancsak 600-700 főnyi a debreceni hadifoglyok száma, miután már 180 hadifogoly hazakerült. Debrecen háborús vesztesége, a harcokban hadikórházakban, foglyalágerekben elhaltak száma csak egy-két év múlva lesz teljes pontossággal megállapítható. Jelenleg 142 háborús halottat tartanak nyilván a polgári hatóságokon kívül, mint Debrecen veszteségét.

A hadifoglyokkal való levelezés, hazatérésük előkészítése, munkahelyük biztosítása szempontjából szükség van a hadifoglyok kataszter felállítására debreceni viszonylatban a rendelkezésre álló adatok alapján. Akár a szociális ügyosztály, akár a hadigondozó hivatal jelentősen megkönnyítené ezáltal a hazatérőknek a munkába bekapcsolását annakidején. Már az esztendő elején szóba került a hadigondozottak adatainak, vagyoni helyzetüknek, pontos ada-

tok alapján kartotékszerű feldolgozása is. Ez a munka rövidesen meg is indul.

HÁROM HÉTREL HÁROM ÓRÁRA LEHETNE CSÖKKENTENI A SZEGÉNYSÉGI ÉS HATÓSÁGI BIZONYÍTVÁNY KIÁLLÍTÁSI IDEJÉT

A legnagyobb ügyforgalmat a közigazgatási hatóság a szegénységi és hatósági bizonyítványok kiadásával bonyolítja le. A zsúfolt munka, kisszámú tisztviselőgárdával mellet érthető, hogy a helyszíni kivizsgálásokat igénylő bizonyítványok kiadási ideje 2-3 hét. Viszont, ha felállítanák a város szegénykataszterét, pár órára csökkenne egy szegénységi bizonyítvány kiadási ideje, mert kész listáról lehetne az adatokat leírni. Még jelentősebb volna az egyéni kartotékszerű felállítás, a város minden lakosáról. E kartotékszerű feldolgozásig is lényeges könnyítést jelentene azonban, ha fővárosi mintára a fél maga igazolná le a kérelméhez szükséges adatokat megfelelő nyomtatványlapon adóhivatásnál és más illetékes hivataloknál és azt a közigazgatási hatóságok kérelmszerűen benyújtva másnap már megkapná a szükséges bizonyítványt.

Hasonlóan megoldást kellene találni arra, hogy az Országos Bűnügyi Nyilvántartóknak debreceni lakosokra vonatkozó adatait a helyi rendőrség, vagy ügyészség is nyilvántartsa, mert ebben az esetben 8-10 nappal megrövidülne az erkölcsi bizonyítványok kiállítás ideje is, ha nem kellene az előletrre vonatkozó tájékoztatót beszerezni Budapestről.

LAKÁSKATASZTER

A lakáshivatnál is felvetődött a gondolata a lakáskataszter felállításának, ami áttekinthetőbb ké-

APOLLO MOZI

Ma utoljára!
Raffles a trakkos betörő
Hétlőn és kedden csak két napig!
AZ ISMÉRETLEN ASSZONY
filmkülönlegesség.

Előadások d. u. 4, 6, 8, vasárnap és
Bónnap d. e. 11 órakor is.

Telefon: 194

METEOR

film színház

Április 27, 28 - Menekülő ember -
Tolnay Klári, Ajtay Andor pártatlan szerepében nagy magyar filmje. Magyar és
szlovákiai híradó híradások kíséretében
nap 6, 7, vasárnap 11, 3, 5, 7 órakor

Vígyszínház

mozi

Debrecenben először a legnagyobb amerikai film:
Téli karneval

A szerelem, a vidámság,
a fiatalság filmje!
Fősz.: Ann Sheridan.

Előadások: ma 2.45, 4.30,
6.15, 8 órakor, hétfőn utoljára
3.30, 5.30, 7.30 órakor.

pet nyújtana a debreceni lakásvi-szonyokról. Báthory József hivatalvezető már egy esztendeje tervbe vette a katasztert, a tisztviselőhiány miatt azonban eddig nem lehetett megvalósítani ezt a tervet.

A közigazgatás racionalizálásának, az ügymenet minél egyszerűbbé, bürokráciamentesebbé vá-

Hogyan lehet külföldre utazni?

Az utóbbi időben egyre többen érdeklődnek a külföldi utazás lehetőségei felől. A békeszerződés megkötése lassan megnyitja az országok határait és mind többben kíváncsian tanulmányút, kereskedelmi és kulturális kapcsolatok fevétele, vagy rokoni látogatás, üdülési céljából külföldre menni.

A debreceni rendőrkapitányság illetékes ügyosztálya a következő felvilágosítást adta:

A vidéki rendőrkapitányságok és alispáni hivatalok néhány hónap óta a rendelet szerint nem adnak ki útlevelet az év elején megjelent belügyminiszeri rendelet alapján. Jelenleg tehát útvelelet csak a budapesti rendőrkapitányság útlevélosztálya állít ki. A kérelmet azonban a helyi kapitányságon, így debrecenieknek a debreceni rendőrségen kell elindítani. Szükséges az útlevélkérelemhez születési anyakönyvi kivonat, családi útlevélhez házasságlevél és gyermekek születési bizonyítványa is. Ezenkívül illetőségi, vagy állampolgársági bizonyít-

vány is. Ennek hiányában is kiadják indokolt esetben az útvelelet egyszeri használatra, azonban visszautazásnál a határon bevonnák, míg állampolgárság igazolása esetén hathónapos érvényre állítják ki, amit természetesen meg lehet hosszabbítani.

— Az útlevél díja 90 forint, ebből 65 Ft-t csakán kell befizetni, 25 forintos bélyeget ragasztanak az útlevélre. Közalkalmazottnak az útlevél díja 20 forint. — Az útlevélkérelmet a rendőrségen jegyzőkönyvet vesznek fel, aminek csatolják iratát és két db 6x8-es méretű arcképet, a díj lerovására igazoló csekket. A jegyzőkönyv alapján a helyi hatóságok leporolják az útlevét és felküldik a kérelmet Budapestre, a főkapitányság útlevélosztályához, ahonnan 2-8 hét alatt kiállítva visszakerkezik a debreceni rendőrségre. Ezenkívül természetesen meg kell szerezni a SzFB kiutazási engedélyt és a vizumot.

Lefoglalták Kovács Imre leányfalusi házát

Kovács Imre nemzetgyűlési képviselő, ellenállási érdemeire való tekintettel, Leányfalun egy parasztházat kapott a Földbirtokrendező Tanácstól. A rossz állapotban lévő épületet Kovács Imre rendbehozatta, kertjét megmunkáltatta. Kovács Imrét most értesítette a falu előjárósága, hogy az épületet a helyi rendőrség lakatnyára céljaira lefoglalta.

Elkobozták a katolikus Dogmatikát

Budapesten, a Szent István Társulat vállalatánál hivatalos könyvraziója volt. A húsz ellenőr részvételével lefolytatott razia során lefoglalták Schütz professzor Dogmatika c. művének első kötetét. Ez volt az első, magyar nyelven írott mű, mely a katolikus vallás tételeit tudományos alappal tárgyalja. A kötet elkobzása a kulturális érték mellett nyolcvan ezer forint kárt jelent. Mint a Magyar Nemzet megjegyzi, tekintettel arra, hogy a katolikus tanok nem irányulnak az állam felforgatására, ellenben szigorúan üldöznek minden igazságtalanságot és visszaélést, melyet az állam is elítélendőnek tart, valószínűnek látszik, hogy az elkobzás csak félreértésen alapul.

— „MUSZ” nagygyűlés az Arany Bika helyett a Csokonai Színházban lesz ma délelőtt 10 órakor.

Kövágó főpolgármester a szakszervezetekről

Kövágó József budapesti polgármester a VAOSZ székházában előadást tartott Hangzattal, hogy egyre több lehetőség nyílt a tisztviselők státuszrendezésére. Híve vagyok a szakszervezeti gondolatnak — mondotta a polgármester —, leszögeztem azonban, hogy azt tartom helyesnek, ha a belépés nem kötelező, hanem mindenki meggyőződése szerint döntse el, hogy akar-e a szakszervezetnek tagja lenni, vagy sem. Mint ahogy a szakszervezetek sem egyes pártoké, — ugyanúgy a szakszervezet se legyen pártoké, hanem legyen az alkalmazottak közössége, legyen mindnyájunké!

Milyen lesz az ezüst 5 forintos?

Nyarády Miklós pénzügyminiszter az ezüst-vonattal Budapestre érkezett amerikai újságírók tiszteletére fogadást adott. A miniszter angol nyelvű beszédében méltatta az amerikai hatóságok jóindulatát a magyar vagyon hazaszállításának megkönnyítésével kapcsolatban. — A miniszter a fogadás végén az amerikai újságíróknak 1-1 ezüsti ötförintost ajándékozott.

Az új ezüsti ötförintos első felén egyébként Kossuth arcképe látható; második felén a Kossuth-címer; a perembe pedig ez a mondas van bevéve: A munka a jólét alapja

Ne kísérletezzék!
Irodagépei javításával.
HURAY Irodagépész
— mester —
munkája 20 év óta küzdelem a legjobb! IPARKAMAR, Tel.: 6-95.

Erdélyi János
írásabóság
Gambrinus átjáró.

Cserépkályhák ZIRKULI Halköz 6.
Javítást, átrakást vállal helyben és vidéken.

MÉSZ cement, cserép és mindenféle építési anyagok **TÜZIFA**
legelőcsébb használati forrás BARTHA fatelap, Ispolány-u. 3. T. 261

Állandó vörös bekeretése, lenyírás, húzás, barostyán kapható:
I). ABEL ALADAR
műkeres, Plac-utca 22.
Kisjeleppel szemben.

Igmándi keserűvíz
Ismét kapható: Juhász L., Kontos Géza,
Főzser és Gyarmat st., Hargyta útszélén,
Fűszerkereskedők Áruházának szövetkezetnél és minden gyógyszerüzletben.

VILLANY és MOTOR
berendezést készít és javít
Horváth József
Ajtó-utca 20. szám.
Ajánlat és tanács díjtalan.

Gipsz, méz, cement,
tűzifa legelőcsébb kapható
HATVAN-UTCA 21.

A házhelykérdés Debrecenben Hogyan építkezhetnek a házhelyhezjutottak, hogyan gondolják a városnál a további házhelyosztást

A város egységes tervek szerinti fejlesztése és a dolgozók életszínvonalának emelése — e kettős cél szolgálatában áll a házhelyosztás.

Debrecenben 5500 volt a házhelyigénylők száma. Mintegy 2200-an kaptak is házhelyet a város öt részén. Ott, ahol a városfejlesztési terv szerint munkáskertvárost fognak építeni.

E terv szerint a munkáskertvárosok egységes képet fognak adni, sorházak, ikerházak és szabadon álló házak épülnek majd a kertvárosokban.

100—200 négyszögletes a kiosztott házhelyek. A Sámsoni-út mentén, a Mikepársl-út mellett, a Vágóhid mögött, a Bősörményi-út mellett és a Vargakertben osztották ki a házhelyeket, itt lesznek a munkáskertvárosok, itt területek mind a város tulajdonbaj voltak.

A kiosztott házhelyek a városias kialakításra szánt területen vannak, tehát a jövő Debrecenének belvárosában. Ez jogosítja fel a kiosztott házhelyen építkezők számára, hogy nemcsak a munkáskertvárosok, hanem a városias építkezések is lehessenek. Ezért a városi házhelyeknél a munkáskertvárosokhoz, vízhez, gázhoz csatornához jutnak.

A házhelyosztással kapcsolatban két probléma meredezik még megoldatlanul. Mindkettő igen lényeges: a munkáskertvárosok házhelyek megépítése a jutalottak részéről és az azoknak az igénylőknek kielégítése, akik most nem kaptak házhelyet. Erről szólunk vezércikkünkben.

Es a két kérdéssel kapcsolatban Kalenda Lóránt műszaki tanácsnokkal.

A kiosztott házhelyeken az építkezés megindításához a legelőrevezetőbbnek látszik a munkáskertvárosok leendő lakóinak szövetkezeibe tömörülése. A kormány az az álláspontja, hogy elsősorban ilyen szövetkezetek nyújtsanak előzetes tervet, majd bizonyítják, hogy a mecskaszabolcsi bányászok építészeti szövetkezetének már adtak 300 lakás felépítésére kölcsönt. Debrecenben egy-egy leendő munkáskertváros helyén az egy élethivatali igénylők kaptak házhelyet. Így nem fog gondot okozni a szövetkezetbe tömörülés. Azt hiszem, ha például az egy helyen telekjuttatásban részesített vasutasok építészeti szövetkezetét indítanánk, ezt a közlekedésügyi minisztérium jelentős kölcsönrel tudná támogatni.

A szövetkezeti alapon történő építésnél a városok egységét is biztosítani lehetne. Például a sorházak építkezésénél elképzelhető, hogy különböző időben és különböző stílusban épüljenek a házak. Így egységes szép látványt nyújtanának a munkáskertvárosok sorházai.

A szövetkezeti megoldással gazdaságosabb lehetne tenni az építkezést. A Bősörményi-úti kislakásépítkezésnél bebizonyítottuk, hogy 10.000 forintért lehet már egy munkásházat felépíteni. Ha a kormányzattal egy ilyen szövetkezet megkapna egy kedvező kamatozású, mondjuk 4 százalékos kölcsönt, akkor akár a mai munkabérek mellett is meg tudná fizetni a házat. Ez körülbelül havi 10 forint lakbérnek felel meg.

A dolgozók munkabérvisszonyainak megjavulása után lehet gondolni a szörványos építkezés megindulására. A munkáskertvárosokat nem akarjuk uniformizálni. A tervek szerint szabadon álló házak is lesznek bennük s e házakat nem szükségszerűen kell szövetkezeti alapon megépíteni. — Itt van aztán a másik pro-

bléma: mi lesz azokkal, akik most nem kaptak házhelyet. A 2200 juttatottan kívül 600 lesz azoknak a száma, akiknek a Lábakeriben és az Ispatálynál akarunk társasházakban öröklakást adni. Így 2700 ki nem elégített igénylővel kell számolnunk.

Ezeket a városias kialakításra szánt területen belül kell elhelyeznünk. Itt pedig már városi tulajdonban volt, kiosztásra alkalmas terület nincs. Ezek kielégítését már csak a kertészi

telkek továbbosztásával tudjuk megoldani.

A város műszaki ügyosztálya ezért a kertészekre sürített úthálózati beosztást készített. Az új utcákkal kettéosztják a hosszban elnyúló kertészi telkeket. A város kisajátítja majd a telkek felét és ezt adja majd a legközelebbi házhelyosztásnál a jelenleg kielégítetlenül maradt igénylőknek. A kisajátítás természetesen teljes kártalanítással fog történni. Így károsodás a régi tulajdonosokat

Az állam visszaadja a városnak a Nagyerdő parkrészt

A földbirtokreform során debrecen városától nemcsak nagykiterjedésű földjeit vette el az állam, hanem erdeit is, így többek között a Nagyerdőt. Azóta a város állandóan szorgalmazza az erdőinknek a város részére való visszaadását, több kérvény, beadvány, küldöttlevéljárás történt már ennek az elérésére, de pozitív eredmény még ma sincs. A Nagyerdő elvétele az állam tulajdonába ment a Nagyerdő parkirozott része is, a Vigadó, Leveles csárda körüli terület és ennek folytatán most az a különös helyzet adódott: a város már nem törődik a Nagyerdő eme részével és nem gondoztatja, ápolja, parkiroztatja, mert már nem az övé, — míg az állam a nehéz pénzügyi helyzetre való tekintettel szintén nem karolta fel a Nagyerdőt. A tavaszi pompában, a természet éledése idején elhagyottan, gondozatlanul áll a Nagyerdő, nincs, aki rendbehozza az utakat, pótolja tisztítsa a fákat, nincs pad, ahol a sétáló, üdülésre váró leülhetne, megpihenhetne. És a közönség aggódva figyel, kérdi, mi is lesz a Nagyerdőről, a város szinte egyetlen kiránduló helyével? ...

A „Debrecen” munkatársa felkereste Papolczy József állami erdőfőtanácsost, erdőigazgatót, aki a Nagyerdő ügyében a „Következő közérdekű tájékoztatót” adta:

— Az állam 28 ezer holdnyi erdőséget vett el Debrecen városától. Tudunk arról, hogy a város mindent elkövet annak érdekében, hogy az erdőt visszakapja. Ebben az ügyben, tudomásunk szerint, még nincs döntés. A visszaadásnak az is nagy akadály, hogy precedens képezne és akkor a főváros, Nyíregyháza stb. is hasonló kérelemmel állhatna elő. Az államnak a fásítási szempontból is igen nagy jelentősége és szükség van az erdőkre ...

— És mi van a Nagyerdő parkirozott részével?

— Az erdőigazgatóság felterjesztést intézett a kormányhoz, illetve a földművelésügyi miniszterhez, amelyben javasolja, hogy a Nagyerdő parkirozott részét, a Vigadó, Leveles körüli részt adja vissza az állam a városnak. Jól tudjuk, hogy az a városnak üdülőhelye, arra nagy szüksége van a lakosság érdekében. Jól tudjuk azt is, hogy a városi kertészet Póhl Ferenc irányítása mellett elsőrangban gondozza majd. A Nagyerdő ezt a részét fásítás, telepítés szempontjából nem tudjuk úgy kihasználni, mert az itteni rész sarjerdő és a talaj is igen száraz. A parkirozott részt akár már ma átadjuk, illetve visszaadjuk a városnak, hogy azt rendbehozhassa, felszerelhesse.

Ime, az első örvendés híre a nagyerdei fronton. A város — függetlenül attól, hogy folyik a tárgyalás, a városi erdőségek teljes visszaadására — bizonyára

örömmel veszi ezt az ajánlatot és így a Nagyerdő parkirozott része újból a város kezelésébe mehet át és megkezdheti a Nagyerdő eme részének rendbehozását, tisztítását, virágokkal való beültetését,

Révész püspök az egyház és állam viszonyáról

A Népszere Főiskolai Tanfolyamon pénteken dr. Révész Imre református püspök tartott előadást „Egyház és állam” címmel. Bevezető szavában kiemelte, hogy nem kíván politikai kérdésekkel foglalkozni a téma keretén belül, hanem épp ellenkezőleg néhány alapvető, a napi politikán túlmutató örök szempontot szeretne hallgatóságára figyelmébe ajánlani.

Az egyház fogalmát és mibenlétét nyelvészeti módszerrel magyarázta meg, mint szent hajlékot és szent gyülekezetet. A gyülekezet azért szent, mert Istennek külön céljai vannak vele. Az egyház az Isten felé tartó gyülekezet, lényegében dinamikus fogalom. Ezzel szemben az állam fogalmában Révész Imre az állandóságot, a sztatikus elemet emelte ki. Az állam célja éppen az, hogy az emberi adóz érdekharcot a rend kereteibe szorítsa és megadja a földi kereteket az emberiség lehető boldogságának elérhetése számára.

Mi már most az egyház jelentősége az állam szempontjából? Az egyház eme földön tulinatott célján nem tud munkálni, ha nincs állami rend. Az emberi ösztönök megzabolozására kellek a kényszer eszközök is és ezekkel csak az állam rendelkezik. Ezért mondta Jézus is: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré” és azért vallotta Pál apostol, hogy a felsőbbség még fegyverrel a kezében is Isten szolgálya és minden lélek tartozik neki engedelmeskedni lelkiismereti meggyőződésből.

Hogyan kerülhet ellentétbe az egyház és az állam? Csakis akkor, ha túlélik Istenről rendelt hatásköröket. Az állam teszi ezt, ha az

A vallásoktatás ügye nálunk és a külföldön

Magyarországon egységesen irányított oktatásügyről 1777 óta beszélhetünk. Mária Terézia ugyanis ekkor adta ki nevelésügyi rendeletét, a Ratio educationis, mely a fevilágosodás kezdeti eszméit tartalmazza. E rendelet nemcsak Magyarországon, hanem a Habsburg-dinasztia uralma alá tartozó többi országokban is központilag határozta meg a nevelés rendszerét.

Az 1915-as összeomlás után a monarchia területén keletkezett új államok az addig érvényben volt rendszerbe belkatták a demokratikus eszmék törekvéseit is. Magyarországon talán legérzékenyebbül élt tovább a Mária Terézia féle nevelési rendelet szelleme. Közeli két évszázad óta mindössze annyi változás volt ezen a téren,

nem éri. A kertészek sűrűsége nagyobb lesz. Közútvétek is jobban, könnyebben lesznek bevezethetők.

— A házhelyosztás teljes megoldása kizárólag attól függ — fejezte be Kalenda Lóránt nyilatkozatát — hogy az állam, a város és a juttatottak együttműködése meglesz-e. Mind a három tényezőnek áldozatokat kell hoznia. Az államnak kölcsönt kell nyújtania, a városnak el kell látnia közművekkel az új munkáskertvárosokat, a juttatottaknak pedig munkájuk révén kell hozzájárulniuk saját városrészek kiépítéséhez.

padokkal való ellátását. Az erdők további visszaadása kérdésében pedig gyors döntést vár a közvélemény, a város közönsége; további halogatásra nincs szükség.

emberiét végső célját és értelmét meg akarja szabni, ha a totalitásra törekszik, tehát ha a vallást és erkölcsöt vagy egy mítosszal akarja pótolni, vagy pedig egy minden földöntúli elemet kizáró dogmatika megalkotásával. Minden ilyen esetben vallás és egyházüldözés következik be, de ez mindig az állam rovására megy. A nagy példa előttünk áll. Egyik oldal Hitler Harmadik Birodalmá, amely elnyomta az egyházat és az istentagadásban omlott össze. A másik oldalon áll a Szovjet Sztaín államvezetői bölcsességére vall, hogy 1936 óta fokozatosan igyekezett az egyház és állam viszonyán javítani és megnyerte a háborút.

Azonban az egyház is túlélheti a maga hatáskörét, akkor t. i. ha maga akarja gyakorolni az állam jogait. Befolyást akar gyakorolni az e világi berendezkedésre, vagy éppen maga államává lesz, kivetkőzik lényegéből. De odaadhatja magát állambiztonsági szervnek is, lelki csendőrségnek is Isten nevében szentesít egy elavult társadalmi rendet. A trón és oltár szövetsége nagy kárték minden egyház számára.

Miben találhatjuk meg már most ezek ellen a hatásköri túlélések ellen a biztosítékot? A legjobban a demokratikus állami és társadalmi rendben. A demokráciát Lincoln Ábrahám klasszikus fogalmazásában felfogva: a nép kormányzata a nép által és a nép javára. A demokrácia kizárja az állam részére a totalitásra való törekvést; az egyházat pedig a legeredményesebben tudja szellemi hatásokkal a maga hatáskörére szorítani.

hogy az egyetemi és főiskolai oktatás mentesült a hittanítás és az istentiszteletek kötelező látogatása alól.

A vallásoktatás történetét vizsgálva nem érdektelen megvizsgálni, hogy mi a helyzet ezen a téren a nyugati államokban. Az a lelkiismereti szabadság, mely szabadá teszi mindenkinek vallásos meggyőződése megvallását, először Angliában kapott törvényes elismerést. E törvény eredményeként született meg Angliában az egyház és állam elválasztása s ez valamennyi modern államban a politikai szabadelvűség sarkalatos pontjává vált Angliában is felvetődött a kötelező vallásoktatás elvetésének kérdése, de ez nem egyszerre iktatódott törvénybe, hanem a törekvés hosszú nemzedé-

eken át érlelődött meg s 1870-ben meghozott iskolai törvény szentesítette azt az elvet, hogy a szülő kivonhatja gyermekét a kötelező vallásoktatás alól, ha a hitoktatás a család felfogásába ütközik.

Franciaországban 1882-ben szorult ki az iskolából a kötelező hittanítás. Az erkölcsi nevelés a hitoktatás kiküszöbölésével teljesen megszűnt volna a francia iskolákban, éppen ezért az állam a polgári erkölcsöt vezette be kötelező tantárgyként az iskolákba.

Amerikában, Virginia államban már 1785-ben keresztül vitték az egyház és állam szétválasztását. 1800-tól az a felfogás alakult ki Amerikában, hogy a vallásstanítás nem az iskola feladata. Angliában tehát a tanulók felmenthetők a vallásstanítás alól. Amerikában pedig a hittan nem tantárgy. Argentínában viszont nemrégiben vezették be a kötelező vallásoktatást.

Talán nem egészen érdektelen, hogy olvasóink számára vázlatosan és a rendelkezésre álló adatok figyelembevételével bemutattuk a vallásoktatás ügyét a különböző országokban.

Katolikus nőnap Debrecenben

Május 18-án rendezik meg az Actio Catholica női tábora a katolikus női napot a Debrecenben működő összes katolikus női szervezetek bevonásával.

A női napok évenkénti megtartása hosszan visszanyúl a második világháború előtti időkbe. A női nap közös szentmiséjén és szentáldozásában való részvétel és a délutáni díszgyűlésen pedig az összes női csoportok és szervezetek vezetői 3 perces felhívásokban számoltak be az egyház és a haza érdekében vállalt munkásságukról és a szociális bajok enyhítése körül segítő szeretet-szolgálatokról.

Tévedésből a rendőrök vezetik elő

Különös eset játszódott le Miskolcon, ahová a debreceni népbírósg szállt ki több ügy letárgyalására. Az előző, Debrecenben megtartott főtárgyaláson több tanú nem jelent meg a szabályszerű időzés ellenére, ezért ezeknek elővezetést rendelt el a népbírósg. Miskolcon azután a tárgyalásra — nagy meglepetésre — három rendőrtisztet vezettek elő a rendőrök, mint előzőleg meg jelent tanukat. Kiderült azután a tévedés, az időzés kapcsán a feljelentés és előzőleg meg jelent tanukat, — akik történetesen rendőrtisztek voltak — vezették elő, míg a meg nem jelent és elővezetéssel sujtott tanukat nem idézték meg és így másodjára sem jelentek meg. A tárgyalást újból elnapolták, az elővezetett rendőrök már felügyelet nélkül térhettek vissza és ők nevettek legjobban a „különös” elővezetésen.

Debreceni Műgyógyár Rt.
Debrecen, Fürdő u. 2.
Telefon: 2-38.

Gyártmányaink:
Mozgókép, Működőzselék,
Samparova nemesvasolai,
Acélit építőanyag,
Kőgyűrűk, batocsövek, Sirkövek,
Mész, cement és mindenféle
építési anyag eladás.

Legújabb
PÁRISI DIVATLAP
és új divatlapcsodák
érkeztek.
SZABADSÁG könyvesbolt
Városháza épület
Speciális töltőtoll javítás.

SHELL gyártmányok
OLAJOK
BENZINEK
FINOM ÁRUK
Kádárnál, Bádagos-u. 1

Női és férfi ballonkabát, férfi kalap, szőnyeg, függönyanyag, butorszövet, mindenféle textiláru a legnagyobb v á l a s z t é k b a n.

HAAS FÜLÖP és FIAI Rt-nál
Piac-utca 58. Telefon: 11.

Ma már mindenki arról beszél, hogy legjobban **a FAGYLALT az Erzsébet cukrászdában.**
Ön még nem tudja?
Siessen, győződjön meg róla
Piac-u. 37. Kistemplom mellett

CSEPEL, CSODA kerékpárok
6 havi, **rádiók**
12 havi részletre.
MAYER EMIL cég
Kossuth u. 13. Bathány u. 5.
Telefon: 380.

HEJ, ARISZTID! Ma van Arisztidnek napja. Mélynapozik sok vice apja. Birtokát elfújta a szél, De a sok vice megmaradt s őt.

RELATIVITÁS Arisztid a falba vett a fejét. Megkérdezték tőle Taszilo: — Megdőlülél, kéchlek? Hízen ez fáj.

ARIASZTID BOLCS MONDASÁIBOL — Aki nem szeszelet a kukoricás kenyereket, onyék kalácsot!

ARIASZTID PARIZSBAN Felhívják a figyelmét, hogy egy szép fiatal lány meztelenül lovagol. Arisztid ujjong: — Feltelegen elmegyek. Nagyon szépen nézni a lovakat!

MIERT NINOS TOBB ARIASZTID VIGG? Taszilo elment inasnak Arisztidhoz. Egy hüvely raggelon Arisztid begyujt. Tette a kandaaloba Kécskéb így szólt Taszilohoz:

NEVET AJANLUNK Ha tényleg a Dégenfeld-tér lesz a légygyűlések színhelye, ajánljuk, hogy Dumá-térnek nevezze!

IDŐZERU ATOK — Orizso titkodat a városi tanács! EGYZSERU MECOLOAS A sziniaz épülete két és fél millióra van becsülvé. A sziniaz válság és a munkanélküliség megoldására ajánljuk gyujtsák fel. Két és fél millióból újáépíthetik!

EZ IS VALAMI Fűsz Ernő kiskorukédeben nagy csorepedés történt, a víz előtötte az utriet. Fűsz Ernő felsóhajtott: — Csak hogy végre néiam is befolyik valami...

VAROSHÁZI SÓHÁJ! — Csak még egyszer lenne ögös fogatunk! Odaadnánk érte egy egész Mónást!

A DEBRECENI VÁGÓHID Hútházában a cserek szerint külön csillat szándékoznak berendezni a túl heves pártfogók jóhülesére.

ÚJ KÖNYV Mene János, mint az elsőfokú iparhatóság vezetője, új könyvet ír, melynek címe a „Többégy élv érvényesülése az iparéleti válságokon.”

IRVYLEBRE MÁLTO HÁZTULAJDONOSOK Helyreállítási költségek-hozjárulást kell fizetni minden háztulajdonosnak. Most már egész biztosan helyrejönnek.

BÜLCDELKEDÉS Manapság az emberek mindennak tudják az árát, de semminek sem az értékét.

PARBESZED — Vajjon mit kerestél Belesnay az idej szeszében? — Tapasztalatot!

ÚJ OTLET A színház lezárított a helyreállítás, hogy több legyen a közönség. Meg kellene már egyszer próbálni, hogy a nézőknek fizetne a színház, hétha akkor jobban menne?

MUNKANÉLKÜLI KÖMÖVES PANASZA — Most már van építésiügyi miniszterünk, de nincs építkezés.

KELEMETLEN KÉRDÉS — Újpesten rendeztek — „debreceni hetet”?

MÉGEGYSZER AZ ÚJPESTI VEREBŐRÖL A debreceni csapatban játszott Csárdás, meg le táncoltatta az újpesti Zezengéler.

TAVASZ VAN Egy Lomozó nevű fiatal lány beszéli barátnőinek: — Tudod, mióta Hyen szép az idő, nem a konyhában főzök, hanem a — kórozon.

MUZIKALIS Meg kell adni, ez a Bókányi nagy zeneérot. A vagyonát elhagyadta, adósságát a nagy harang fizeti, házat pedig dobra verték.

RÉMHIR Több nyugatos repülőgép, vasutasok akar menni. Az egyenruhák miatt.

MOZGÓ KÉPKALITÁS apilt meg Debrecenben a kórozon. Kéngetero festmény jár fel s alá. Nemelyik csak málnómány, eskre, nem vonatkozik, hogy „A kiáthított tárgyakhoz nyulni tilos!”

KABAREPUBBALLMEGÖSEK vannak most napról-napra. Egy csapatban Mene János h. polgármester is játszott, Hyen kritikát kapott „Ugy állt a pályán, mint a Kozsuth-szobor.”

IDŐZERU RÖVIDÍTÉS Orgonista—orgonatólvaj.

VENDEGLÖBEN — Kaphatok it, egy emberegeé marhasültet?

BIBLIAI MONDAS A DVSC—Újpest mérkőzésén Lázár a DVSC balcselődje elesett, mire egy szó beordított: — Lázár kejt fel!

Heti krónika

KÜLPOLITIKA. Már a hét elején nyilvánvalóvá vált, hogy a többhetes moszkvai konferencia alkalmával a négy nagyhatalom nem tud megegyezni a kardinális kérdésekben. Olyan fontos kérdésekben, mint a német határok végleges megállapítása, a német jóvátétel, a Ruhr-vidék négyhatalmi ellenőrzésének terve, az ausztriai német javak sorsa és az osztrák határok kérdése, nem jutottak közös nevezőre. A békeré vágyó emberiség abból merít reményt, hogy a volt csatlósállapokkal kötendő béke első tárgyalása is eredménytelenül végződött s a későbbi tanácskozásokon mégis lérejöttek a békeszerződések. A külügyminiszterek legközelebbi ülése novemberben Londonban lesz. — Anglia ratifikálta a magyar békeszerződést. Az alsónáz után most a Lordok Háza is elfogadta a magyar békét.

— Az amerikai szenátus 67 szavazattal 23 ellenében megszavazta a Truman elnök által javasolt török-görög segítséget. — Németországban, a brit megszállási zónában vasárnap választások voltak. A Schumacher-féle szocialista párt 173, a keresztény demokrata párt 144, a kommunista párt 36, a liberális párt 25 mandátumot szerzett. A többi mandátum kisebb pártok és a jobboldal között oszlott meg. — A Szovjetunió felvette a diplomáciai kapcsolatot a független indiai kormánnyal. — Vasútvizsgáló táborra, a szovjet vezérkar főnöke Angliába látogat. — Truman elnök az Egyesült Államok politikájával kapcsolatban kijelentette, hogy az USA segíteni kívánja a világ szabad népiet szabadságuk fenntartására irányuló törekvésekben. — X. Keresztély dán király meghalt.

BELPOLITIKA. A pártok közötti érvendetes fegyvernagyvadás tovább tart. A pártok megkezdtek tanácskozásait az elkészült hároméves tervek összehangolására. A Kisgazda Párt azzal az elhatározással ül le a tárgyalóasztalhoz, hogy az összehangolást hároméves tarvben több beruházás jusson a mezőgazdaságnak és nagyobb terület biztosításnak a megalkedezeményezésnek. A Kisgazda Párt különös gondot kíván szentelni a kismunkások, a gazdának, iparosnak, középiparosnak. — A Független Kisgazda Párt felvilágosító munkája során az elmúlt vasárnap Baranya, Nógrád, Komárom, Szolnok és Hajdú megyében tartott ntagsikerű népgyűléseket. Nagy Ferenc miniszterelnök vasárnap Pécsért mondott beszédet, melyben többek között kijelentette: — A demokráciában legyen szabad minden, de csak azt tegyék, ami a nemzetnek jó. — Az agrárvilág szűkítettét sürgette a Kisgazda Párt képviselői értekezlete s ugyanakkor kimondta, hogy az új mezőgazdasági árak megállapításánál immár össze kell zárni a parasztságra oly sérülmes agrárvilág. — A nemzetgyűlés elfogadta a felhatalmazási javaslatot s utána bizonytalan időre elnapolta ülését. — Groza román miniszterelnök nagyobb kísérettel Budapestre látogat a magyar fővárosban tartandó Magyar-Róman Kultúrhéttel kapcsolatban.

KIVONATOS VERSENYTÁR- GYALÁSI HIRDETÉNY A debreceni Tudományegyetem Gazdasági Hivatala nyilvános versenytárgyalást hirdet az Egyetem Központi Épületének dróbtételes tetőfelvezetési munkálataira. Anyagra és munkára, külön-külön is lehet ajánlatot tenni. A kifrás részletei (Versenytárgyalási hirdetmény, Ajánlat-ürlap, Munkafeltételek) a Gazdasági Hivatal közgazgatási osztályán (II. em. 1. ejtő) hétköznapokon d. e. 10 óráig 1 óráig 2 forintos áron szerezhetők be. Az ajánlatokat 1947. évi május hó 12-én délelőtt 10 óráig kell benyújtani. Bánatpénzt le kell tenni. Debrecen, 1947. április 24.

Dr. Tóth Lajos s. k. egyetemi gazdasági hivatal igazgató.

Debreceni ingatlanforgalom

Id. Nánási István és társai budapesti lakosok eladták Márton Kálmán-utca 4 sz. házukat a Magyar Kommunista Pártnak 7.500 forintért.

Nagy László és neje eladták Tóth András és nejének Jókai utca 20. számú házukat 12.500 forintért.

Papp Mihály és neje eladták Gyarmati József és nejének Sámsoni út 48. sz. házat és gyümölcsösét 11.500 forintért.

Klas Mártonné eladta Szathmári Péter és nejének Nyil-utca 18. sz. házat 6.500 forintért.

Jóga Ferenc és neje eladták Hegedűs István és nejének Kinizsi-utcai házuk felerészét 3.500 forintért.

Mihalovics Szücs Jenő budapesti lakos eladta Kőlcsey-utca 10. sz. házat Szilágyi Márton és nejének 20.500 forintért.

Bodó Lajosné eladta Kinizsi-utca 48. sz. házat Kecskés Ferenc és nejének 5.000 forintért.

Erdel Ferenc eladta Nyil-utca 7. sz. házat Sütő Imrénének 6.250 forintért.

Moskovits Dénesné eladta Radóc Ferenc és nejének Balmazújvárosi házat 1000 forintért.

Kaplanov Mihály és neje eladták Tamás Imrénének Kádár dűlőben lévő 3 hold Ondódi földjüket 3500 forintért.

Jócsa Mihály eladta Kővér Gábor és nejének balmazújvárosi 1 hold földjét 1200 forintért.

Kovács Jánosné eladta Jónás Sándor és nejének balmazújvárosi 1 hold földjét 1200 forintért.

Szerencsi Jánosné eladta Buglyó Ferenc és nejének balmazújvárosi házat és földjét 1400 forintért.

Hüsse Imréné eladta Buri József és nejének balmazújvárosi házat és földjét 2000 forintért.

Kovács Sándor és neje eladták Endelcs Jánosnak miképercsi házukat 700 forintért.

Solt Lajos eladta Tóth István és nejének felsőjózsi házat és szántóját 3000 forintért.

Papp Imre eladta pusztai telkét Papp Sándor és nejének 500 forintért.

Szabó Bálint eladta Veréb-dűlőben 1 hold 418 négyszögöl földjét Kerekes Károlynénak 2145 forintért.

Szabó Józsefné eladta Futó József és nejének 6 hold 1300 négyszögöl ondódi földjét 8312 forintért.

Kiss Istvánné eladta Kis Sándor és nejének Lázár utca 23. számú házat 3000 forintért.

Brach Sámuel mint távollevő Fleischmann Jenő és neje gondnoka eladta Vasady József és nejének a Simonffy u 39. sz. házat 15 ezer forintért.

Dr. Dóczy Emliné és társai eladták Simon József miképercsi lakosnak a Belleghelöbéli 2 hold 1250 négyszögöl ingatlanukat 4800 forintért.

Molnár Sándor és neje eladták Debreceni Ferencné józsal lakosnak Csige kert u. 19. sz. házukat 7500 forintért.

Kiss Sándor és neje eladták Kollós Sándor és nejének Zöldfa u. 5. számú házukat 3750 forintért.

Farkas László eladta Sándor Imre és nejének Szászai Ferenc u. 25. számú házat 5000 forintért.

Rác József és neje eladták Ifj. Rác Józsefnék Monostorpályi út 15. sz. alatti pusztaházahelyet 2000 forintért.

Vedras Gábor eladta Puskás Gábor és nejének Erzsébet u. 23. sz. alatti bombasérült házat 7500 forintért.

Kocsis Józsefné eladta Sándor János és nejének két hold 756 négyszögöl ingatlanát 1800 Ft-ért.

Szabó Jánosné hajdúsámsoni lakos eladta Varga Sándor és nejének 300 négyszögöl ingatlanát ezer forintért.

Özv. Molnár Józsefné eladta Sárkány Károlynénak 8 hold 262 négyszögöl pusztai ingatlanát 9500 forintért.

Vigh Imréné tiszacsegei lakos eladta özv. Kapitány Jánosnének házas telkét 1525 forintért.

Augusztusban rendezik meg a Nyári Egyetem

Dr. Hankiss János egyetemi tanár első Nyári Egyetem

As elmúlt hetekben a kultuszminisztérium felszólította a debreceni egyetemet, hogy rendezze meg a Nyári Egyetemet az idén. A Nyári Egyetem vezetője, szervezője és irányítója dr. Hankiss János egyetemi tanár, akivel beszélgetést folytattunk.

A bölcsészeti kar a kultuszminisztérium felszólításának eleget téve — mondotta dr. Hankiss János —, elhatározta, hogy megrendezi a Nyári Egyetemet. Teszszük ezt abban a reményben, hogy a kormányzat lehetővé fogja tenni számunkra, hogy az egyetem külépületrészeit megjavíttathassuk, internátusunkat rendbe hozassuk s így külsőleg is mutathassunk valamit majd a Nyári Egyetem látogatóinak.

Az idei Nyári Egyetemet aránylag szerényebb keretek között, de fokozott munkával akarjuk megrendezni. Ezért minden tanfolyamnak külön szakértőbizottsága lesz a legkiválóbb szakemberekből és ezek a bizottságok biztositják majd azt, hogy a legkiválóbb előadókat tudjuk megnyerni.

A program központi kurzusa egy magyar és idegen nyelven lefolyó tanfolyam, amely a magyar nép költészetét és művészetét fogja bemutatni a legújabb kutatás világnál. Azt szeretnők, hogy az a kincs, amit Bartók, Kodály, a székegy népballada, a tár-

A MÁV szimfónikusok

Sivár, egyszerű terem. Ajtáján tálal: Pénteken próba 2.kör.

A MÁV szimfónikusok próbálnak itt, 60 lelkes muzsikussal. Nem egy éjszakai munkától jön ide, hogy a muzsika árjában leírassák magat, aot gyűjtően a mindennapi munkához. Hogy kivételé magából a lelki értékeket, amelyek benne rejlenek a legköznapi munkát végző dolgozóban is.

Ez a zenekarunk célja — mondja Tószér József, az agilis, fiatal karnagy, aki néha erélyesen, de sok-sok szeretettel bántik zenekara tagjaival.

Havvanan vannak idős, fiatal egy-más mellett. Vannak, kik évtizedek óta játszanak a vasutas zenekarban, vannak, akik most kerültek be a még előadottan veszik kezükbe a hegedűt, amikor a karmesteri pálcát figyelemmel követelően mekkoppán a pulpituson.

Kezdünk! A zenekarból felezárnyalnak a muzsika hangjai.

A próbatérem ablakánál kinn sokan álldogálnak hallgatják a zenét. Egy észösi kistű orrát is az ablakhoz nyomja, úgy hallgat. A tavaszi napféla glóriával vonja be fejét.

Hopp! Most egy kis gixer csuszott be. Tószér karmester leint a zenekart. Megmgyarabáza a hibát.

Sok próba ezútkéges az olyan pompás előadáshoz amilyen, már Debrecen hangversenyintézetek megszoktak a vasutasok szimfónikusaitól.

Most színter következik. Bafér a zenekar tagjaira. Egy idősebb vasutas fardtan tőrli végig verejékeke arcát, de aztán mosolyogva veszi fel ismét hangszerét. Meg a szünetben is tovább gyakorol...

A szünetben elbeszélgetünk. Tószér Józseffel. Elmondja, hogy már két évtizedes multra tekint vissza a szimfónikus zenekare. 1945 március 5-én alakult újjá. A jelenlegi együttesben nemcsak vasutasok vannak. A városból mások is jelentkezték a nagymúltú zenekarba.

Egy új 42 tagú fúvószenekar is alakult most a szimfónikus zenekar körében. Április 30-án lesz a bemutatkozó látványos koncert is szép lesz, amint felvonulnak új egyenruhájukban. Urbán Miklós vezényli az új fúvószenekart.

A MÁV szimfónikus zenekar egyre komolyabb feladatokra vállalkozik. Klasszikus remekművek szerepelnek műsorán.

Rádiószereplés, vidéki városokban hangverseny, távolabb pedig külföldi turné — az a MÁV szimfónikus zenekar. Ha így dolgoznak tovább, még több, még szebb sikereket könyvelhetnek el.

Cégbírósi hírek

A cégbírósi ügyek a múlt héten a következő cégbírójegyzések történetek: Kerecsen Jánosné Vadon Sára divatárkereskedő Debrecen, Csapó-u. 8. — Kovács Sándor Vaddászúrt száló és vendéglő Hajdúszoboszló.

Irógép, számológép és kellékek. Eladás, vétel, csere Szőke Ervin írógépkereskedő Eötvös-u. 38. (3-at csengetni)

meg a Nyári Egyetem előkészületeiről

gyi népművészet magában rejt, minden magyar és külföldi előtt ismertté váljon. Ezenkívül lesz egy tanfolyam középiskolai angol tanárok számára, egy másik orosz tanárok számára s valószínűleg még más szaktanfolyamokat is rendezünk tanárok továbbképzésére.

Külföldiek talán még kevés számmal jönnek, bár nagy érdeklődés mutatkozik. A minisztérium végzi a külföldiek kiválogatását. Csere-tanfolyamok érdeklődése mind több és több. Olaszországból a perugiál egyetem szeretne cseretanfolyamot velünk létrehozni. Itt Debrecenben lennének családoknál elszállásolva az olasz vendégek, amelyek előnye az lenne, hogy magyar egyetemi hallgatók kerülhetnének ki Olaszországba a perugiál egyetem tanfolyamára.

Az augusztus 1—20-ig tartó Nyári Egyetem főtanfolyamán megfelelő hely jut annak a hajdúmezei kisközépcsopornak, amelyet Hajdú megye főispánja hoztat be a városba a Nyári Egyetem látogatásának céljából. Bár a régi Nyári Egyetemeken nagy számmal voltak paraszt és munkás ifjak is, ez az első eset, hogy közvetlenül környékünkről összefüggő csoportok juthatnak be a Nyári Egyetemre. — fejezte be nyilatkozatát dr. Hankiss János egyetemi tanár.

Szőlőtermelők rézgálic-ellátása

A földművelésügyi minisztérium mindent elkövetett, hogy az idei évad folyamán a rézgálicellátás kielégítő biztosítást nyerjen és így a szőlőgazdatársadalom kat. holdanként 20 kg rézgálicot kaphat utalvány nélkül.

Felhívjuk a szőlőgazdatársadalom figyelmét arra, hogy kat. holdanként 20 kg-t szőlővá, szőlőgálicet közbiz a Hegyközségek és Szőlőgazdák Országos Szövetkezetével (Budapest, V. Alkotmány utca 29.), ahol a rézgálic megrendeléséről a kedvezményes gyári ár előnyében is részesülhetnek és biztosítják azt, hogy a rézgálic idejében és nem megkésve érkezik meg.

Ezen bejelentésnek május 10-ig meg kell történnie és a Hegyközségek és Szőlőgazdák Országos Szövetkezte minden tájékoztatást megad a szállításra és fizetésre vonatkozólag.

KIVONATOS VERSENYTÁR- GYALÁSI HIRDETÉNY

A debreceni Tudományegyetem Gazdasági Hivatala Debrecen város területére korlátozott nyilvános versenytárgyalást hirdet az Egyetem Központi Épületének követező javítási munkálataira: I. Cseréptető javítás. II. Tetőbádogozás javítása.

Ajánlat munkanemenként külön-külön teendő.

A kifrás részletei (Versenytárgyalási hirdetmény, Ajánlat-ürlap, Munkafeltételek) a Gazdasági Hivatal közgazgatási osztályán (II. em. 1. ejtő) hétköznapokon d. e. 10 óráig 1 óráig 2 forintos áron szerezhetők be.

Az ajánlatokat 1947. évi május hó 12-én délelőtt 10 óráig kell benyújtani. Bánatpénzt le kell tenni. Debrecen, 1947. április 23.

Dr. Tóth Lajos s. k. egyetemi gazdasági hivatal igazgató.

Fővárosi bevásárlásaimból hazatértem. Ismét T. vevőim rendelkezésére állók. Kellér Edéné, Batthyány utca 9.

Hazai és külföldi kerékpárok részlete. Alkatrészek Bicikligumik KATZ Piact-u. 60

RAMMINGER hölgyfodrászata ismét megnyílt. Szent Anna-u. 12.

Május 1-én lesz a köztemetői orosz síremlék ünnepélyes átadása

Tegnap délelőtt a városházán Szendrey Sándor h. polgármester elnökletével pártközi értekezleten alapították meg a Köztemetőben nyugvó orosz hősi halottak emléket őrző síremlék ünnepélyes átadásának időpontját és műsorát.

Május 1-én délelőtt 10 órakor lesz az ünnepélyes átadás, amelyen minden párt 100-100 tagú küldöttséggel képviselteti magát, rendőrszázzal vonul ki, nagy honvédtiszti küldöttség. A síremlék

körül honvéddiszőrség fog állni. A honvédeknek a magyar és az orosz himnuszot játssza, majd a Nemzeti Bizottság kiküldötte és a honvédség kiküldötte fog szólni. Az orosz városparancsnok beszéd kíséretében átadja a síremléket megőrzésre a városnak, amelynek nevében Szabó Kálmán polgármester veszi át. A Szózat és az Internacionálé fejezi be az átadási ünnepséget.

Kossuth-emléktáblát a városházára

A városháza közgyűlése teremtette előt a falon egy emléktábla volt. Ferencz József debreceni látogatásának emlékét volt hivatva megörökíteni. Megértjük: az akkori idők szellemének inkább megfelelt a debreceni magyarságtól távolálló császár látogatását megörökíteni mint azt az örökké dicőségnek számító tényt, hogy a városháza falai között lakott

Kossuth Lajos 1849-ben. Most a Ferencz József emléktáblát eltávolították. Úresen áll a falrész. Önként vetődik fel a gondolat: helyezzenek el ide egy emléktáblát, amely hirdeti, hogy Kossuth Lajos a Városháza első emeletén lakott annak idején, a magyar szabadságharc nehéz, de dicsőséges napjaiban.

Népgyűlési tér lesz a Dégenfeld-tér

Régi helyükre kerülnek a villamosmegálló

Az eszmült napokban a város és a rendőrség vezetői helyszíni szemlét tartottak az Arany Bika előtti tér új rendjével kapcsolatban. A helyszíni szemlén elhatározták, hogy az Arany Bika előtt a villamosmegállókat régi helyükre helyezik vissza. Így a Nagyerdő felé menő kocsik a nemrég épített szolgálati bódé mellett; a Nagyerdő felől jövők pedig a Hatvan-utcai villamos mellett állanak majd meg. — A Bika előtti taxiállomás helyén marad.

gános által építendő kisebbszériú vásárcsarnokban helyezik el a Dégenfeld-térről elkerülő árusokat. Egészségügyi szempontból mindketel megoldás megfelelő, az eddigi nyílt árusítás helyett most zárt helyen helyeznek el a nagyobb részt élelmiszereket árusító árusokat.

Ha elhelyezték az árusokat, akkor megindulhat az átrakás lebontása és a tér egyengetése. — Aszfalttal fogják behorítani a tereket. A tér rendezésére szükséges összeget felveszik a város jövő évi költségvetésébe.

Az újjáalakított Dégenfeld-tér elsőrendűen alkalmas lesz népgyűlések tartására. A Kossuth-szobor előtti tér parkosításával ugyanis már nincs Debrecennek megfelelő, központi fekvésű népgyűlési tere.

25 vagon termény gyűlt be a különleges elszámoltatás során

Debrecenben és Hajdú megyében három héttel tartott a különleges elszámoltatás. Dr. Tarnay Béla közlelésügyi miniszteri titkár vezetésével 63 elszámoltatási biztos végezte a különleges elszámoltatást, amelynek célja volt a kenyérellátás biztosítására felülvizsgálni a közigazgatási szervek által végzett eddigi elszámoltatást. Az elszámoltatási biztosok pénzügyi, közlelésügyi miniszteri titkár vezetésével és a szakszervezeti tanács által megbízott munkások voltak. A beszolgáltatási köteleesség teljesítése körül hátralebent levő gazdák elszámoltatását vizsgálják felül a biztosok Debrecenben és a megyében is, amint az ország egyéb részeiben is megéjtették ilyen nagy apparátussal a revíziót. Annak ellenére, hogy elkobzási joguk is volt a biztosoknak, munkájukat a gazdák érdekeinek szem előtt tartásával végezték. Debrecenben és Hajdú megyében csak 25 vagon kenyérgabonát gyűjtöttek össze, ennek túlnyomó része is a hátralebent gazdák önkéntes felajánlásával gyűlt egybe, elkobzás egészen elenyésző számban történt. A különleges elszámoltatás csak a fő-

lős terménykészletre terjedt ki, a gazda háztartási és gazdasági szükségletét nem érthette. A 25 vagon igen csekély mennyiség. Egyrészt mutatja a közigazgatási elszámoltatás megfelelő voltát, másfelől a megye és a város gazdáinak szegénységét mutatja. Két esztendőn keresztül aszályos volt a termés, így bizony a gazdák legjobb akaratauk ellenére sem tudtak eleget tenni a beszolgáltatási köteleységnek. A különleges elszámoltatást végző biztosok munkájuk során sehol sem találkoztak ellenérzéssel csak megértéssel, sehol nem fordult elő semmi összetűzés, zavaró incidens.

Diakonissza Intézet — Gyógyszálló?

Az utóbbi időben különböző tervek merültek fel a gyógyszálló kérdésének megoldására. Legutóbb az idegenforgalmi bizottság ülésén felvetették: lépéseket kellene tennie a városnak, hogy a református egyháztól megkaphassa cserébe a Diakonissza Intézetet gyógyszálló céljára. Kérdést intéztünk dr. Révész Imre püspökhöz a felvetődött terv kapcsán, hogy a református egyház mennyiben látja megvalósíthatónak a felvetett gondolatot és milyen ellenszolgáltatások árán kaphatná meg a város gyógyszálló céljára a Nagyerdőben ideális helyen.

Révész Imre püspök kijelentette, hogy a tervvel kapcsolatban eddig semmiféle megkeresés a református egyházhoz nem érkezett és így a felvetett gondolatról — melyről ezuttal értesült — nincs mit nyilatkoznia.

Írógép

számoló- és sokszorosítógép javítás, vétel, eladás. Ludmán Ferenc írógép-műszerész mesternél, Piac u. 40. Hangya-átjáró.

A Szent László énekkar oratorium zenei előadása ma este a Szent Anna utcai templomban

A Szent László énekkar oratorium előadását, melynek kívül álló és általuk el nem hárítható okokból nem az Arany Bika dísztermében, hanem 27-én 6 óra 15 perces kezdéssel a Szent Anna főplébánia templomban fogják megtartani.

A templom kisebb befogadóképességére való tekintettel az elhelyezés esetleges kényelmetlenségért a rendezőség a közönség szíves megértését kéri.

Esetleges kifogások esetén a megvett jegyeket illetően vasárnap 12 óráig az Actio Catholica irodájában Szent Anna u. 21. rendelkezésre áll.

A műsor változatlan. Beyerlő beszéddel dr. Bánász László veszprémi püspök tart.

Petőfi szobrot állítanak fel Debrecenben

A debreceni 48-as bizottság ülése

Szombaton ülést tartott Debrecen és Hajdú vármegye központi Negyvennyolcas Bizottsága.

Juhász Géza dr. megnyitó beszéde után Lemhényi Jenő tett előterjesztést a bizottság elnökségének és tisztikarának megszervezésével kapcsolatban. — Elnök lett Lemhényi Jenő; a két alelnök Zilahy Tibor és Bernáth Kálmán; titkárok Czabán Nándor, Szegedi Miklós, Kovács István.

Nagy Zoltán ismertette a belügyminiszter leiratát, amely kimondja, hogy mindenütt meg kell alakítani a negyvennyolcas bizottságok helyi szervezetét.

A bizottság helyiségének Törös Károly felajánlott egy szobát a Kossuth-utca 5. sz. alatti cserkész-otthonból.

Foglalkozott a bizottság a Debrecenben felállítandó Petőfi-szobor kérdésével. A szobor felállítási költsége 75 ezer forint lenne. Gacsályi Sándor felvetette, hogy nem kellene-e elhalasztani a tervet. Asztalos Sándor indítványozta, hogy a szobor felállítási költségeire pótlékolják a szórakozási helyek jegyeit és engedélyezési díjait. A bizottság elfogadta az indítványt és elhatározta a szobor felállítását, melynek megalkotásával Megyei szobrászművészt bíznák meg.

Debrecenben is otthont létesít a Tanonc- és Ifjú-munkásotthon Építő Mozgalom

A Tanonc- és Ifjúmunkásotthon Építő Mozgalom céljait tüzte ki, hogy egy év alatt, 1948 márciusáig az ország területén 130 új tanoncotthon építsenek fel, ezáltal javítsák ügyeiket a nehéz viszonyok között élő tanoncok és ifjúmunkások sorsán, szellemi és fizikai fejlődésüket előmozdítsák. Egyik tanoncotthont Debrecenben építik fel. A nagyszabású akció költségeinek fedezésére Budapesti Ifjúsági vásárt rendeznek, mely április 7-61 május 6-ig tart az Állatkert területén.

A Tanonc- és Ifjúmunkásotthon Építő Mozgalom fővédnöke Tilly Zoltán, a Magyar Köztársaság elnöke, aki többek között az alábbi szavakkal mutat rá a felvetett terv jelentőségére:

„Mélyszéges szeretettel fordulok az ifjúmunkásság felé. A múltban igen nagy sérelmeket kellett elszívni ennek a dolgozó rétegnek. Nagy elégtételül tartozik nekik a nemzet: melyre hozni azt, amit a hűnös múlt urai a munkásság és parasztság ellen véleltek. Meg kell menteni a fiatalokat, lehetővé kell tenni számukra, hogy amíg tanulnak, addig is emberhez méltó körülmények között éljenek. Tudom, hogy a magyar nép helyzete igen nehéz s a magyar kormányzat és minden közéleti szervünk súlyos gondokkal küzd, de egyre szeretném mégis felhívni mindenki figyelmét, amikor azt mérlegeli, mire adja azt a keveset, ami rendelkezésére áll. Ha én sorrendet állítok fel, mindig a magyar ifjúság ügye az első. Az ifjúság elvezetett éveit nem lehet visszahozni soha. Ezért, ha kevés is, amivel rendelkezünk, az első fillért tegyük le a magyar ifjúság sorsának megjavítására. A magyar ipari munkás a világ legjava munkásai közé tartozik. Minden erővel arra kell törekedni, hogy ez a nívó a tudás, képzettség és műveltség által egyre emelkedjék. Az ifjúmunkásotthonok nemcsak fedelmet, lakóhelyet biztosítanak a tanulóknak, hanem bizo-

ságot, komoly irányítást s az önképzés sokféle lehetőségét is. Az egész magyar társadalom szeretnébe és gondjába ajánlom a Tanonc- és Ifjúmunkásotthon Építő Mozgalmat!

A mozgalom védnökei: Nagy Ferenc miniszterelnök, Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes, Szakassits Árpád miniszterelnökhelyettes és Veres Péter magyar építészeti miniszter.

A tanoncok kérdése megoldatlansága a magyar ipari élet egyik legfájdalmasabb problémája, hiszen az utánpótlás ügyét érinti. Fejleszteni vágyó iparosifjúságot kell nevelnünk és ennek a célnak egyik központi kérdése a tanoncotthonok létesítése, éppen Debrecenben is, ahol sok fiatal, tanulat gyermek mehet ipari pályára. Ezért kell mindenkinek erejéhez, tehetségéhez mérten támogatni ezt a jövőépítő mozgalmat. Céljaira a 18.683 cselekszámon „Magyar Munkások és Tisztviselők Takarékpénztára Budapest címre lehet küldeni bármilyen összeget.

A hét fontosabb rendeletei

A 87. számú hivatalos lapban van a kormányrendelet, amely szerint az olajmagvak vámtételei tekintetében fennálló korlátozások megszüntetnek. A közlelésügyi miniszter újra szabályozta az őrlési engedélyek kiadását. A kereskedelmi miniszter megállapította a szekérfuvarozó iparban felszámítható legmagasabb fuvardíjakat.

A 88. számú hivatalos lap tartalmazza a kormányrendeletet a jákóházak helyreállításáról szóló kormányrendelet módosításáról. — Az iparügyi miniszter rendelete szerint a jegyre kiadható motor- (traktor) olaj legmagasabb ára kg-ként 4.50 forint. — Az iparügyi miniszter megállapította a kisipar által készített boros és ipari hordók, valamint a javítások árát.

A 89. sz. hivatalos lapban van az épületjavítási hozzájárulásról szóló kormányrendelet. — Az iparügyi miniszter megállapította

Autó, portál-ÜVEG BERGER Bútor, ablak-ÜVEG BERGER

Vasúti szállítással felmerült: Aruvesztés, hiány, sérülés kártalanítása. Ért nem kell Budapestre menni!

Fuvarlevél felülvizsgáló iroda megnyit: Debrecenben. — Kérem a fuvarleveleket, és Tenyattadéki jegyzőkönyveket leadni: Batthyány-u. 1. I. em. Szemléhez hívjon 255-ös telefonon. MESTER ANDRAS

BÖRBERI kosztüm készen és megrendelésre Fábrián Modellházban Piac-u. 43. sz. (Svetits palota.)

A legszebb májusi zenét legolcsóbban vállal Suhai Balogh Józsa és Pali zenekarával a Páll sörözőben. Megrendelői: este 8-tól éjjel 2 óráig.

a temetések árát. — Módosították a tűzifa legmagasabb kereskedői árát. — A pénzügyminiszter rendelete megváltoztatja az italmérségi jövedékről szóló törvény rendelkezéseit, főleg az italmérsés kérelmek benyújtása és elbírálása terén.

A 91. sz. hivatalos lapban találjuk a kormányrendeletet a házfelügyelők szolgálati jogviszonyáról. — Kormányrendelet a háztartási alkalmazottak munkaviszonyával kapcsolatos ügyeket a népjóléti minisztérium hatáskörébe utalta. — Az iparügyi miniszter a mosó-, pipere- és borotvaszappan, valamint a kálikénoszappan árát újból megállapította. Fogyasztói árak: negyedkilos szappan 1.80, piperezappan kg-ja 19.50, rúdporotvaszappan darabonként 1.82 forint.

HIRDETMENT

Felkérem a város lakosságát, hogy május 1-én házaikat díszítsék és lobogózzák fel. Ezt a körülményt az utcabármiak útján ellenőriztetni fogom. Polgármester.

Hétfőn kisgyűlés, kedden közgyűlés

Debrecen város törvényhatósági kisgyűlése hétfőn 11 órakor összejut.

A Bősörményi-úti munkáskertvárosban további száz kislakást terveznek. Az építkezés kezdetére egymillió forint állami kölcsönt kíván a város.

A Villanygyár háborús kárt szenvedett irodaépületét és egyéb megsérült felülepítményeit újjáépítik. A helyreállításra versenyfolyamat tartottak, ennek eredményeként a beérkezett ajánlatok alapján más helyen közeljűk. A kis- majd a közgyűlés dönt a vállalatbaadásról. — A munkálatok fedezete a Világítási Vállalat költségvetésében biztosítva van.

A város a közúti költségvetés keretében áthengerelteti a törvényhatósági utakat. A beérkezett ajánlatok felett a kis- majd a közgyűlés dönt.

Völegények és bálozó ifjak gondúzóje a VÉG ruhakölcsönző

Vár-utca 1.

Kaliczky Ernő

Kerékpár és alkatrészek, villamossági cikkek, szerszámok műszaki áruk fegyver és löszerek. PIAC-UTCA 83.

NAPOCSIBE!

minden mennyiségben rendelkezhető a „HANGYA” keltető állomáson. Keltetésre alkalmas tojásokat legmodernebb keltetőgépeinkben fillérekért keltetünk.

Tojásárítétel: Hétfő, kedd, szerda d. e. 11 óráig. Csütörtök: Minden héten péntek d. e. 10-14 óráig.

A keltetési díj és napocsibe ára két részletben fizethető.

Barmjinevelési tanácsainkkal mindent szívesen állunk rendelkezésére.

„HANGYA” Keltető Állomás Diószegi-út 9. Kőzvágóhid mögött.

Női, férfi BALLON és esőkabátok nagy választékban VÁGÓ SÁNDOR Széchenyi-u. sarok

TISZÁNTÚLI KISGAZDASÁG

DEBRECZEN 7. OLDAL
1947. ápr. 27.

A mezőgazdasági vasút

Az egész ország örömmel látja, hogy a háború pusztítása következtében hatalmas károkat szenvedett vasút helyreállítása szép eredménnyel folyik. Minél inkább fokozódik a sebekből feltápaszkodó ország élettere, munkatempója, minél közelebb kerülünk a békeállapotokhoz, annál inkább előtérbe kerül a mezőgazdasági vasutak kérdése.

A földreform nyomán keletkezett problémák egyike a gazdasági kisvasutak ügye. Mert a feudális Magyarországon szinte kizárólag a mammutbirtokok rendelkeztek a modern mezőgazdaságban nélkülözhetetlen kisvasutakkal. A nagybirtok — hála Istennek — eltűnt, de vele együtt nagyrészen megsemmisültek a kisvasutak is. E kérdés rendezése pedig első rendben érdekli a parasztságot, különösen olyan vidékeken mint a Tiszántúl, ahol óriási területek esnek ki a vasuti forgalomból.

Debrecenben kisemberek már hónapok óta foglalkoznak egy tanyai kisvasút építésének tervével. Terv lenne, kivitelezés erő sem hiányzik. De szerintünk sokkal keveset ér a terv, ha az eredmény, ha csak a kisembereknek segítségére sietne az állam. Jól tudjuk, hogy a kormányzat is pénzszűkével bírkózik. De utolsó simításokat kapja a hároméves terv s ennek keretén belül módot kellene találni arra, hogy a Tiszántúlon, közelebbre pedig a debreceni tanyavilágban is kiépüljön a mezőgazdasági kisvasút.

A debreceni kisemberek öntevékeny kezdeményezése és az állam hároméves terve együttesen a megvalósulás felé lendíthetnek sok ezer debreceni kisembert kívánságát és megérett szívét a debreceni tanyai kisvasút felé.

Az őrleési engedélyek kiadásának újabb szabályozása

Dr. Erőss János közellátásügyi miniszter most megjelent rendeletével lehetővé kívánja tenni, hogy a vámörlelésre jogosultak fejadagjukon felül is őrlethessék, hogy ezáltal a leadásra kerülő nagyobb dézsmamennyiség az ellátatlanok kényszerűségét fedezze.

A rendelet értelmében annak a vámörlelésre jogosultnak, aki múlt év július 1-től számítva bármilyen oknál fogva a háztartásához tartozó egy-egy személy után 200 kg kenyérgabonát, vagy árpát még nem őrlelt meg, a gyűjtőkereskedőnek átadott dézsmamennyiség négyeszeresére állíthat ki a közéleti előjárásig vámörlelési engedélyt, a háztartásához tartozó minden egyes személy után 200 kg erejéig. Ha ezen felül kíván őrlelni minden a vámörlelésre jogosult, úgy az ilyen vámörlelésre a gyűjtőkereskedőnek átadott dézsmamennyiség kétszeresére lehet őrlelési engedélyt kiállítani. Az így kiállított őrlelési engedélyek folyó évi június hó 31-én érvényüket veszítik.

Vámörlelésre nem jogosult önelátónak kenyérgabonára és árpára továbbra is a dézsmamennyiség háromszorosára adható ki őrlelési engedélyt, a háztartásához tartozó minden személy után 1946 augusztus 1-től 1947 július 31-ig terjedő időszakra, 130 kg fejadag erejéig.

Olyan vámörlelésre nem jogosult önellátó részére, aki ebben az időszakban csak részben önellátó, az őrlelési engedélyt havi 10 kg-os fejadag alapúvételével kell kiállítani.

A tejelő takarmányok

Közöttük különös figyelemre tarthat számot a csibehur és a fehérhar mustár. A csibehur tejelő hatását még a lucerna sem múlja felül. Nagy hibája, hogy keveset terem és nem szereti a szárazságot. Ezért főleg a dunántúli és északi gazdák tartóba vetik. A nagylevelű fajtaból 25 kilogramm szükséges holdanként. Vetés után 6-8

hétre virágzás idején kaszálható. A fehér mustár szintén hathetes takarmány. Vetőmagzsúksége 15-20 kiló holdanként. Takarmányozását jóval a virágzás előtt

kell kezdeni, mert később csipős lesz. Többet terem, mint a csibehur, de tejelő hatása korántsem akkora.

Mit kap a gazda az előre beszolgáltatott gabonáért?

Erőss János közellátásügyi miniszter legutóbbi rendelete értelmében az a gazdálkodó, aki a folyó évi beszolgáltatási kötelezettségének eleget tett és az új termésből előírt kötelezettségének teljesítésére június hó 15-ig előre beszolgáltathat búzát, rozst és árpát, a következő előnyökben részesül:

A május 15-ig beszolgáltatott terményt 50 százalékkal, a május 15 után beszolgáltatott terményt 30 százalékkal felemelt mennyiségben kell az 1947-48. évi terménybeszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe beszámítani. Ezenkívül az előre beszolgáltatott búzáért, rozsról, vagy árpáért a gazdálkodónak az új termési évre megállapítandó magasabb hatósági termelői árat kell kifizetni. Előlegként a gazdálkodónak a jelenleg érvényben lévő hatósági áron felül az így beszolgáltatott terménynél mázsánként 20 forintot köteles a gyűjtőkereskedő kifizetni. Ha az esetleg kifizetendő összeg még mindig kevesebb lenne, mint az új terményre megállapítandó új ár, a különbözetet a gazdálkodó július eleje után attól a gyűjtőkereskedőtől, akinek a terményt beadta, megkapja.

Borsó és burgonya együttes termesztése

Jó kerti talajba burgonyát vetünk rendszeres sor- és tőtávolságra. A jól megrágyázott, jól megművelt földbe a burgonyát rendszeresen elrakjuk és egy kis arasz távolságra letakarjuk földdel, azután minden burgonyafészék közé 3-4 szem borsót besúrtunk egymástól kis távolságokra. A borsó kikel és szépen fejlődik. A kúpokon már arasznyi magas a borsó amikor a vastag burgonyacsírák feltörnek a földből. A

korai borsó már virágzik, hüvelyt nevel amikor a burgonya még virágozni sem kezdett. Igaz, hogy a kevés borsó nem hoz nagy termést a későn termő burgonya tetején, de a családnak biztosítottuk a korai borsót anélkül, hogy ennek a burgonya kárát látta volna. Egyes vidékeken a borsó és burgonya együttes termesztését már évtizedek óta fizik, minden évben kitűnő eredménnyel.

Milyen gyógynövényt érdemes termelni

A M. Gyógynövénykísérleti Intézet felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy több olyan fűszeráruból nagy a hiány, amit a hazai mezőgazdaság könnyen tud termeszteni. A legégetőbb hiány a konyhakömény mutatkozik. A kömény most igen drága és alig kapható, pedig nagyon jól megterem a kisebb párszáz éghajlatú országokban, így a nyugati vármegyékben és a hegységbe benyúló völgyekben, az erdős vidékek közelében. Kétféle növény, védőnövénnyel vetjük, amelyre alkalmas a mák is. Jelenleg konyhakömény vetőmag nehezen kapható. A gazdák, akik az említett vidékeken gazdálkodnak s szert tudnak tenni köményvetőmagra, nagyon helyesen tesszik, ha kisebb-nagyobb területet bevetnek vele.

Hiány van majorannában is. Egyéves termény s az Alföldnek nem túl kötött talajú vidéken, tápdús talajon jól megterem. Vetőmagjához könnyebb hozzájutni, mert magkereskedőknél is kapható. Ott érdemes termesztetni, ahol a termény megmosásához elég víz a közelben áll rendelkezésre. Az eső ugyanis sok homokot, földet ver a növényhez, amitől csak mosással lehet megtisztítani, márpedig a homokkal és földdel szennyezett áru fűszerként nem értékesíthető.

A haladó gazdákat közelebb érdekelheti a gyógy- és vegyipari növények termesztése. A hajdan virágzó borsosmentatermesztés sok kárt szenvedett. Nagyrészt kiszántották, pedig a menta most is nagyon jó kiviteli árucikknek kínálkozik. A legszárazabb alföldi vidék kivételével, minden kisebb nyirkos szántón termesztendő. Szép eredményt értek el vele a szabocsi Rétköz vidékén. Magja nincs, csak dugványozás útján, valamint sarjakról szaporítható. Dugványaihoz meglévő mentatövek révén lehet hozzájutni.

Meleg déli lejtők, elhagyott szőlők betelepítésére nagyon alkalmas a levendula, melynek illóolaja keresett árucikk. A levendula magról és dugványról szaporítható. Egyes olajgyárak és üzemek ismét foglalkoznak ricinusolajkészítéssel, amelyben ma nagy a hiány, jóllehet a háborús években a ricinus nagyarányú termesztése bevált. A meleg, hosszú őszi, déli országokra való. Csak a nálunk aklimatizálódott nagyszemű fajta termesztése javasolható. Termesztési szerződések alapján termesztendő.

Jól bevált hazánkban a fehér- és fekete mustár, a korlandrum, az édeskömény, az ánizs és a gyűszűvirág termesztése, melyeket különösen, ha átvett előre jelentkezik, szép sikerrel tud a gazda termesztetni. Az érdeklődők termesztési útmutatást és közelebbi tanácsot a fent említett intézettől (Budapest, II., Hermann Ottó-út 15. sz.) díjtalanul kaphatnak.

Dr. Boros Ádám

Felemelték a hadisegélyeket

A népjóléti miniszter egy most megjelent rendeletével a hadisegélyek összegét újból szabályozta. A rendelet szerint a hadisegély a 12 000 lakosnál nem nagyobb községben feleség után, illetve ha nincs feleség, az első gyermek után 12 forint, a többi hozzátartozó után fejenként 7 forint. 12 000 lakosnál nagyobb községben feleség után 15, a többi hozzátartozó után pedig 8 forint jár ezen felül. A 100 százalékos hadirokkant segélyét 110 forintra emelték fel. A rendelet az ápolási díjakat is emelte. A gondozásra szoruló rokkant 70 forint havi ápolási pótdíjat kap.

Hogyan védekezzünk a peronoszpóra ellen?

Szőlőink legnagyobb kártevője a peronoszpóra, amely úgy a levelet, mint a fürtöket megtámadja. A kártétel esős, nedves nyáron őrlelési lehet. Sokszor előfordul ilyen években, hogy szeptemberre százaz levelek és összeeszt fürtök mutatják a pusztítás nagyságát. Megfelelő intézkedésekkel azonban még esős nyarakban is megfelelő eredményt érhetünk el a peronoszpóra elleni védekezés terén.

A peronoszpóra ellen a bordó ló ismételt használatával védekezünk. Nagyjából 1 százalékos oldatban használjuk, melynek alapanyaga 1 kiló rézgálic, 1 liter oltott szalonás méz és 100 liter víz. Külön-külön oldjuk fel a meszet és a rézgálicot, azután a meszet hordóba töltjük és 50 literre felhígítjuk. Ezután a rézgálicoldatot lassú keverés közben hozzáadjuk a rézgálicot és nem fordítva. Fontos az is, hogy szalonás meszet használjunk, mert ha a mesz nem megfelelő, úgy a tökéletlen közömbösítés következtében a gombaöb hatása nem lesz kielégítő. A permetezést mindenkor az időjárásról függően végezzük. He-

lyes, ha eső után permetezzünk és mindig a levél fonákját és a fürtöket vonjuk be. Esős nyáron 8-10 permetezés is szükséges a szőlőink megvédéséhez.

Ha megjelennék a szőlőmoly, mintegy félföldi arzénos szert tesszünk az egyszázalékos bordó lóba. Fürtperonoszpóra és lisztharmat ellen a különféle, gyári készítésű rézkénport használunk, mely mindkét féle kártevő ellen jól bevált szer. Ha szőlőinkben csak a lisztharmat jelenik meg, akkor kénporozással védekezünk. Ha fenti munkálatokat gondosan elvégezzük, az eredmény nem fog elmaradni. Ván Pál

Olcsóbb permetezőszereket

A Tiszántúli Földművelésügyi Tanács legutóbbi ülésén vizsgálat alá vette a permetezőszerek árát és megállapította, hogy azok a múltban a természeti költségeknek 20-25 százalékat, most megközelítik annak 50-60 százalékat. E nagy árkülönbségek ellensúlyozására a Földművelésügyi Tanács előterjesztésében kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a permetezőszerek árát hozza arányba a mezőgazdaság termelési költségeivel.

Kíváncsún tartja továbbá a Tanács, hogy a különböző néven forgalomba hozott védekezőszerek gyártását egységesen szabályozzák és a permetezőszerek hatóanyagcsoportonként, illetve csak a használati számai feltüntetéseivel kerüljenek forgalomba.

A rézgálic könnyebb beszerzése érdekében szükségesnek tartja a Tanács, hogy a természeti gócpontokon megfelelő mennyiségű rézgálic álljon rendelkezésre, lehetőleg a szövetkezeteknél.

Kis tanácsadó

A répa eltarítása. Tudnivaló, hogy ma sem a régi, sem az új gazdának siló építésére pénze nincs. A kormányzat is elég szűkben van a pénznek és így silóépítésre nem tud kölcsönt adni a gazdáknak. De ha már egyszer nincsen betonsiló, csináljunk szalmabálából silószalmát, vagy pedig a földbe ássunk részűtös vermet, ezt töltéskor szalmával kibéleljük, hogy a föld közvetlenül a szalmával érintkezzen és ebbe szecskázzuk a cukorrépafejet és a takarmányrépa leveleit kukoricaszárral keverten. Arra vigyázzunk, hogy a keverés jó egyenletes legyen és a töltés alatt állandóan emberek tapossák, hogy a levegő teljesen kiszoruljon a takarmány közül. Ez annál nagyobb sikerrel jár, minél kisebbre szecskázzunk. Ha a töltéssel készen vagyunk, először apró szalmából vagy törekből vékony réteget terítünk rája és azután vastag földréteggel beszórujuk, hogy állandó és nagy nyomás alatt legyen és a levegő ne férheszen hozzá. A leveles répafej silózására nagyon megfelelő, mivel a cukorrépafejen lévő magas cukortartalom következtében azonnal megindul a tejsavképződés és ez megóvja a további romlástól. Ugyanolyan ez, mint a tejnél tapasztalt savképződés, mely megalkasztja a tejet, de meg nem rojtja. A takarmány ismételten hangsúlyozzuk, hogy eredményt csak a levegő teljes kiszorításával érhetünk el. Teljesen ezen mulik a takarmány eltevésének sikere, ezért nem kell a fáradságot és a gondosságot sajnálni.

Gazda írja gazdának:

ÉN IGY CSINÁLTAM

Három év óta a következőképpen termelem a tengerit: Talaj-előkészítés: Tarihántás, keverőszántás, őszi mélyszántás s tavaszi fogasolás. Tavaly azonban igényem miatt csak három holdon tudtam a tarihántásos előkészítést elvégezni. A többi csak őszi mélyszántást kapott. Ekkor kapta az egész előkészítendő terület a trágyázást is. Tavasszal éles, megterhelt fogással megfogasoltab. Az így előkészített talajba Szent Györgyöt követő héten 85 centiméter távolságra takarmánytölgaggal keverten elvettem. De a tökmagot csak a középső cső vette. Az ilyen szélesebb sortávolságra vetett tengeri megmunkálása sok tekintetben előnyösebb, terméklátása kedvez-

zőbb. A munka szaporább, a növény elegendő levegőhöz és napfényhez jut, szemfejlődése biztosabb.

Az így elvetett kukoricán egyenletesen kelt. Mikor a sorokat jól lehetett látni, megfogasoltam. A harmadik levélben lévő tengerit meg ekekapáztam. Utána kézikapával a tökök kapáltuk s mindjárt ki is ritkítottuk késlépésnyire. Másodszori ekézés után a tengeri erőteljes fejlődése sürgette a harmadik kapálást. A gyors és erőteljes fejlődés különösen szembetűnő volt a tarihántásos három holdon. Aratás után lefaatytuk. Meddő szárák alig akadtak s így beérésig nem igen volt vele munka. Erős egyébként az emített három holdon egy héttel hamarabb történt, de az eredmény is holdanként két mázsával volt jobb. Ez pedig a tarihántás és szélesebb sorok előnyét bizonyítja.

A munka azonban a kukoricavetőgéppel lenne igazán tökéletes. Erre töreksem én is már három év óta, de ma akár használnam, akár újonnan olyan öszszegekbe kerül a gép, hogy annak ezekben kifejezett értékét magamfajta gazdaember képtelen előteremteni. De addig is, míg megindulhat a mezőgazdaság fokozottabb gépesítése, meglevő eszközökkel is törekedjünk arra, hogy minél tökéletesebben és eredményesebben munkáljuk meg. Egy kalászos gazda.

GAZDÁK SZAVA

A gazdák kártérítése

A kincstári lótarozásokról és a kártérítésekről olvastunk cikkeket egy-nemely újságban. A katonaság azonban nemcsak lovakat vitt el, hanem fogatos járműveket és löszerszámokat is. Kérjük már most az illetékes miniszter urat, hogy a kincstári kocsitartozásokat és löszerszámokat is rendezze. Ha a gépjárművek után jár megtérítés, akkor járjon az a paraszok kocsija után is, mert nekünk ez ám a legfontosabb jármű. Ezen teszi meg első és legfontosabb útját a mindnyájunk kenyerét jelentő búza. Tisztelettel Tarr József kispasztor, Balmazújváros.

A napraforgó termesztése

Nemrégiben rendelet jelent meg a napraforgó kötelező termesztéséről. Ettől a miniszteri rendeletől a parasztság kissé idegenkedik. Nem azért, mintha nem szeretne napraforgót termelni, vagy nem látja be, hogy az ország szempontjából szükség van erre az olajfajára is. Hanem azért vonakodnak a gazdák, mert például amit a múlt évben termeltünk és be is szolgáltatottuk, de nem kaptunk utána erőtakarmányt. Ebből a szempontból azok is jobban jártak, akik cukorrépa-val bajlódnak, mert azok kaptak valami kevés takarmánymintát tudommal. A földművelésügyi miniszter úr igen jó szolgálatot tenne a parasztnak, ha lehetővé tenné, hogy a most termelendő napraforgó után a parasztnak visszakapná az olajpogácsát. Állataink nagyon rosszak, valószínűleg összel is el fog félni rájuk az az olajpogácsa. Több debreceni idspasztor.

H I R E K

Tilos a gyümölcsfák arzénos permetezése egy most megjelent rendelet szerint. Az arzén használata a virágbimbók felesétől azok lehullásáig tilos. A rendelet a méhek elhullásának megakadályozása érdekében készült.

Ki őrlelhet árpát? Az a gazda, aki 200 kilogramm gabona őrítésére kapott engedélyt, annak részére árpáörlelésre engedélyt kiadni nem lehet. Az a földműves, aki csak másfélmázsára kapott, személyenként 50 kiló árpa őrítésére kaphat engedélyt.

A szőlő és gyümölcsstermelő gazdák részére a földművelésügyi miniszter a permetezéshez 600 va-gon meszet biztosított. A meszszétosztását a Magyar Szőlősgazdák és Gyümölcsstermelők Országos Egyesületére bízták. Aki igényelni akar, forduljon az Egyesülethez, Budapest, V. Báthory-utca 22. sz.

TISZÁNTÚLI KISIPAR, KISKERESKEDELEM

Munkanélküliség és centralizáció

Írta: Leitner Jenő

A háború minden terén megköveteli a maga áldozatait. Harctéren az emberek százezreit juttatja Hades mélységeibe, a háború után következő idők pedig a munkanélküliség frontját szélesítik ki. Nem szabad azt hinnünk, hogy csak a vesztes államoknak kell ezzel a nép elégedetlenségét felszító kérdéssel megküzdeniük. A győztes államoknak ugyancsak a legfontosabb problémája a munkanélküliség kérdésének a megoldása. A béke termelő munkájába kell állítani a sok leszerelt katonát, valamint a feifokozott haditermelés szolgáltatában immár nélkülözhetővé vált munkásokakat.

Nagyon természetes, hogy az állítás nem jár zökkenő nélkül és bizony a munkanélküliség kérdése mindenütt felszínre kerül. Normális gazdasági viszonyok mellett is van munkanélküliség. Ujabbban a fasizmus kóbor lovagjai gazdasági térre vitték át támadásukat és azt a valótlán, célszerűségi hirt röppentették világra, hogy a gazdasági bajoknak kizárólagos szülőanyja a demokrácia. Pedig talán épp azokat terhel a legjobban a felelősség a bajok elhárításáért, akik a legjobban verik a dobát.

Országunkban az ipar centralizációja következtében nagyon sok hátrány keletkezett már régebben is. Városunkban különösen erős hírvértést kell folytatni annak érdekében, hogy végre hagyjunk fel ezzel a sajátos magyar jelenséggel és törökadjunk minden erővel az ipar decentralizációjára elérésére. Nálunk nagyon erősen hiányoznak a mezőgazdasági termékek feldolgozására szolgáló ipari üzemek, illetve szélesebbkörű gyárak. A környék erősen foglalkozik a hízalással és ezért multhatatlanul szükséges megfelelő konzervgyárak felállítását, hogy ne kelljen az árut potom áron elvesztésüknél. A konzervek irányában különösen is az egész világon nagy érdeklődés nyilvánul meg és a kiviteit erősen fel lehetne fokozni.

A városnak kell a kezdeményezést megragadnia: telkeket kell felajánlani hirdetés útján megfelelő kedvezményes biztosításával az üzemek létesítésére. Az adókedvezmények erős mértékű kiterjesztését az építkezések megindítására, illetve fellendítésére is kiállításba kell helyezni. Sohasem feledkezzünk meg arról, hogy gazdasági kérdéseket nem lehet rendszertől uton egészségesen megoldani és így a magánkézbe — ha ugyan lehet manapság erről komoly formában beszélni — elő kell csomagolni. Egyrészt meg kell teremteni a jogbiztonságot a magántulajdon szempontjából, másrészt az építkezésekre fektetett tőkéknek meg kell adni a tisztes kamatozási lehetőséget és nem utolsó sorban: adókedvezményeket biztosítani az építkezésekhez. Epp ezért kardoskodik Társulatunk a szerencsétlen elgondolások jövedelemtöbblettel rendeléssel kapcsolatban amellyel, hogy a hasznos beruházásokat mentesítsék a jövedelemtöbblettel adó alól. Erős hírvértést kell folytatni a nép felvilágosítására, hogy a pénznek forognia kell; senki se tartsa, „fekete bankban”, vagyis ne tartsa otthon a ládájában, vagy pénzeszekrényében a pénzt, hanem helyezze el betétek alakjában, hogy a gazdasági vérkeringésbe belekerüljön.

Eppen ezért nem lehet eléggé eljuttatni a fővárosi önbetöréssel kapcsolatban napvilágra került tényeket: a fővárosi milliókat hevertet a pénztárszekrényben parlagon, az adózók verejtékes munkájából összetevődött összegeket, ahelyett, hogy takarékpénztárak útján azt az újjáépítés szolgáltatása állították volna.

Ne szólomokkal igyekezzünk a munkanélküliségen enyhíteni és egyes társadalmi rétegek bűnbaként való feltöltésével: elő kell készíteni tervszerűen a város iparosítását és ugyancsak előkészíteni az újjáépítési munkálatokat.

Megvonta a miniszter a gépfavágó engedélyeket

Debrecen favágói panasszal fordultak az iparügyi miniszterhez a géperejű (mechanikai) favágók tevékenysége ellen. Az elmúlt két évben hat ilyen iparigazolványt adott ki a debreceni I. fokú iparhatóság. Minthogy egy-egy ilyen gép kb. napi 200 mázsa fát felvág és volt olyan üzem, amely több géppel is dolgozott, sok favágó elől elvették a kenyeret és indokolatlanul leszorították az árakat.

Az iparügyi miniszter 11.890—1947. Ip. M. számú leiratával közölte az I. fokú iparhatósággal, hogy az ilyen géperejű favágás a fűrészüzem fogalma alá esik, a 71.300/1946. Ip. M. sz. rendelet pedig a fűrészüzemre jogosító iparigazolványok kiadását előzetes miniszteri hozzájárulástól tette függővé. Debrecenben viszont az utóbbi két évben a fentebb említett hat egyen előzetes hozzájárulás nélkül nyerte el az iparigazolványt. A hatályos ipari közgazdasági joggyakorlat értelmében a mechanikai favágás sohasem tar-

tozott a fűrészüzem fogalma alá, minthogy fűrészüzem alatt gétert vagyis keretfűrészét ért a hatályos ipari közgazdasági joggyakorlat, amely a rönkök hosszában vágja fel fűrészelt áruvá. Minthogy azonban említett miniszteri leirat a mechanikai favágást is a fűrészüzem fogalma alá vonta, szóbanlévő hat ilyen iparigazolványt az 1922. XII. t. c. 69. §-a alapján vissza kell vonni, minthogy azok nem miniszteri hozzájárulás alapján adtak ki.

A miniszteri leirat arra is kitért, hogy egy-egy ilyen géperejű favágásra jogosító iparigazolványos csak egy gépet tarthat üzemben, minthogy a többi gépek üzembentartása már melléküzemnek minősül, amelyhez szintén előzetes miniszteri hozzájárulás kell. A mai rendkívül súlyos helyzetben, amikor a munkanélküliség száma egyre nő, említett miniszteri leirat megnyugtatta a favágók körében keletkezett elkeseredett hangulatot.

A bőrarak emelése súlyosbította a cipészipar válságát

A cipészipar válságos helyzetét súlyosbította az a rendelet, melyet az iparügyi miniszter a bőranyagok árának felemelésére a napokban kiadott. A rendelet szerint a bőrfelések 15, 50 és 100 százalékkal megrágnak. Ezen a nagy áremelkedésen sem a cipésziparos, sem a bőrkereskedő nem keres, de a legnagyobb nehézségek a vásárló közönséget érik. A cipő beszerzése eddig a legnagyobb gondot okozta a közönségnek. Cipésziparos az utóbbi hónapokban alig volt, aki mérték utáni cipőre kapott volna megrendelést, mert az ilyen cipők árát munkája után élő ember megvenni nem tudta. Az új bőrarak a rendelkezésükre készült cipőket egyszerűen megfizethetlenné teszik.

Az újonnan kiadott áremelő rendelet háromféle osztályt állapít meg a bőrnél. Az első osztály a közönség részére szolgál. Itt az eddigi bőraraknak csak 15 százalékkal kell többet fizetni. A tisztviselő és munkás a közellátási hivatalnál jelent be cipőre, talpalásra, vagy javításra szóló igényt, melyre utalványt kap és a cipész ezen utalvány alapján 15 százalékkal fizet többet a bőranyagért. A második osztály a cipész kisiparos részére kiszolgál-

tatandó bőranyagra vonatkozik. A cipésznek 50 százalékos felárat kell fizetni, ha anyagot vásárol lábbelik előállítására.

A harmadik kategória a szabad kereskedelmi ár, mely 100 százalékkal emeli a bőranyagokat. Ezen osztályban utalvány nélkül vásárolhatók meg a szükségesek anyagok.

A debreceni cipésziparosok a rendeletről így nyilatkoztak:

— Az új helyzet nem javít a cipészeknek. Így is súlyos időköt élünk át. A mostani nyersbőrimport úján beérkező bőranyagokat még kevésbé tudjuk megvásárolni. Húszan a közönség eddig is csak ócska cipőjét javíttatja, de alig hisszük, hogy akadjon rendelő, aki cipésznél rendelést ad fel.

A bőrkereskedők álláspontja ez:

— A rendelet csak a százalékos emelkedésekről ad számot, de hogy a valóságban mi fog történni, nem tudjuk. Egyelőre az igazság az, hogy a bőranyag zárolt cikk. A rendelet végrehajtási utasítását várjuk a az intézkedést arra, milyen keretek között történik az elosztás. Mi a módja, hogy a közönség hová forduljon utalványért, amelynek alapján szükségleteit bevásárolhassa.

Tudnivalók az üzleti leltárról és a vagyonadoról

Az 1947. január hó 1. napjával készített üzleti leltár néve a 24.700/1946. M. E. sz. rendelet tartalmaz intézkedést, amely rendelkezés szerint minden üzleti könyv vezetésére kötelezett kereskedő köteles leltárt készíteni.

A forintmérlegről szóló 1790—1947. M. E. sz. rendelet 73. §-ának 3. pontja szerint az az egyéni cég, amelynek megnyitói leltára szerint mutatkozó tiszta vagyona 20.000 Ft. nem haladja meg, a megnyitói leltárt nem tartozik bemutatni az illetékes állami adóhivatalnak. Tartozik azonban 1947. április hó 30. napjál bejelenteni azt, hogy tiszta vagyona a 20.000 Ft-t nem haladja meg.

A vagyonadoról szóló 2440—1947. M. E. sz. r. a Magyar Közlöny 48/1947. számában jelent meg. Eszerint vagyonadót fizetnek azok, akiknek 20.000 forintot meghaladó értékű adóköteles tiszta jövedelmük van. Az adóköteles természetes személy vagyonához a feleségnek és a háztartásához tartozó kiskorú gyermekek vagyonát is hozzá kell számítani. Az adóterheket fokozatosan emelkedően összeállított táblázat foglalja magába, így pl. 20.000-tól 25.000 forintig az adóterhel 100 forint, 25—30.000-ig 125 forint, 30—35.000-ig 150 forint stb. Azoknak, akiknek 20.000 forintot meghaladó értékű vagyonuk volt az adóév első napján, kötelesek a pénzügyminiszter által meghatározott időben bevallást adni. Meg-

jegyezzük, hogy az vagyonador-rendelet végrehajtási utasítása még eddig nem jelent meg. Ezért erről nincs módunkban tájékoztatást adni. Ez a végrehajtási utasítás fogja meghatározni azt, hogy meddig kell a bevételeket benyújtani.

A kereskedősegédek felmondási ideje

A kereskedelmi alkalmazottaknak, kereskedő segédeknek felmondására néve közöljük, hogy az ipari és kereskedelmi munkavállalók elbocsátása tárgyában a 460/1946. M. E. sz. rendelet tartalmaz korlátozásokat és ez a rendelkezés csak olyan kereskedelmi vállalatokra vonatkozik, ahol rendszerint legalább 20 munkavállalót foglalkoztatnak.

Ennél kevesebb munkavállalót foglalkoztató kereskedelmi vállalatban a kereskedő segédek felmondása korlátozva nincsen. A szabályozás tárgyában a 9.700—1945. M. E. sz. rendelet tartalmaz intézkedéseket. A kereskedőalkalmazottak, így kereskedő segédek felmondási idejére néve is ez a rendelet intézkedik.

— Virágüzletek zárórja. A kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter értesítette a kamarát, hogy folyó évi május hó 4-re eső vasárnap, „Anyák napján” a virágüzletek részére az ország egész területére délelőtt 10 órától 2 óráig terjedő időre nyitvatartást engedélyezett.

A Világítási Vállalat helyreállításával kapcsolatos munkálatokra

kírt versenytárgyalásra 49 ajánlat futott be 8 ajánlat érkezett a bontási és építési munkálatokra. Jost Ferenc 49.012 forintért vállalta a munkálatokat. Bontás 9183, földmunkák 3420, közműves munkák 57.730, szigetelés 12.960, vasbetonmunkák 60.301, betonmunkák 5398 forint Jost Ferenc ajánlata szerint. A Kőművesmesterek Ipari termelőszövetkezete 176.110 forintot ajánlatot nyújtott be, amelynek költségvetési adatai: bontás 14.642, földmunka 3114, közműves és elhelyező munka 75.839, szigetelés 15.712, vasbetonmunkák 61.224, betonmunkák 5570. A harmadik legolcsóbb ajánlatot a Tiszántúli Építőipari-munkások Munkaszövetkezete tette 187.095 forinttal. Tóth-testvérek 188.813, Sebestyén Lajos 212.879, Takács Ferenc 214.597, Kiss József és Kónya Szabó László 319.615, Asztalos András 335.750 forintot ajánlatot tett. Ácsmunkálatokra is a legolcsóbb ajánlatot tette Jost Ferenc 20.998 forinttal. A tiszántúli építőipari munkások munkaszövetkezete 22.969 forintot ajánlatot adott be. Simon István 23.238, Rácz Lajos 23.520, Tóth-testvérek 28.769, Mező Imre és Nagy István 29.929 forintért végeznék az ácsmunkát.

A tetőfedőmunkálatokra beérkezett ajánlatok közül a legolcsóbb König Vilmosné 24.188 forinttal. A tetőfedő mesterek termelőszövetkezete 24.837 forintért, Kiss Zoltán 27.898 forintért, Jost Ferenc 48.715 forintért, Onodi János és László István 50.135 forintért végeznék el.

A bádósok munkákra a legolcsóbb ajánlatot Domonkos Jánosné 8904 forinttal, Podlócz György 9096, Szűcs András 9766, Tóth János 10.704, Balaskó János 11.812 forintot ajánlatot tett.

A lakatos munkákra beérkezett ajánlatok: Meggyaszai Imre 5658, Bors Kálmán és Zsibrita Flórián 5670; Vas munkások Szövetkezete 5838, Gál András 7380, Piros Béla 8064, Váczl Sándor 9938 forint.

A szobafestési munkákra az ajánlatok: Pecze József 3199, Tóth István 3410, Mészáros Mihály 3645, Szabó János 37.08, Balogh Béla 3849, Vég Dezső ny. helyettes polgármester és társai, Csmill Mihály és Becskereki Sándor 4152, Festőmunkások Szövetkezete 4300, Ruff Mihály 4573, Szekeres testvérek 6886 forint.

A mázolásai munkákra ilyen ajánlatok futottak be: Ruff Mihály 7337, Pecze József 8090, Balogh Béla 9153, Mészáros Mihály 9305, Szabó János 9492, festőmunkások szövetkezete 9492, Tóth István 9791, Király János 11.284, Vég Dezső és társai 12.621, Szekeres testvérek 18.897 forint.

Az asztalos munkákra beérkezett ajánlatoknál ez a sorrend: Ják János 8328, Kálmán József 8962, Reményi Sándor 8979, Ifj. Szabó Imre és Molnár László 9131, Magyar Árpád 11.001, Riskó László 12.328, Nácsa István 12.608, Hári István 12.937, Kiss József 13.263 forint.

Gyulai Lajos az asztalos és lakatos munkákra együttes ajánlatot tett 19.070 forintot költségvetéssel, Lóki Sándor 28.603 forintért az asztalos, lakatos, mázoló, redőny- és üvegezési munkákra tett ajánlatot.

A fapadlózást Jost Ferenc 82.820 forintért, Kiss Bálint 40.660 forintért vállalta.

Elhalasztják a kamarai választásokat

A kormány még ez év elején rendeletet adott ki a kamarai választások kifizására vonatkozóan. A rendelet a választások végső határidejéül június 30. napját jelölte meg.

Hír szerint rövidesen újabb rendelkezés jelenik meg, amely a kamarai választásokat elhalasztja.

A kereskedelmi és iparkamaraik elkészítették ugyan választási-

el szabályzatukat, a kereskedelem és szövetkezetügyi miniszter azonban mindeddig a szabályzatokat nem hagyta jóvá. Már pedig a választási szabályzat jóváhagyása után tehetik csak meg a kamarák a választási előkészületeket, mely húzamosabb időt vesz igénybe. Így azután minden bizonnyal sor kerül a kamarai választásoknak 1—2 hónappal történő elhalasztására.

A budapesti kereskedelmi- és iparkamara közölte, hogy a választások elhalasztását kéri. Hasonló a helyzet a többi kamaránál is.

Az iparjogositványok véleményezése

A debreceni kamara mellett működő véleményező bizottságok megkezdtek működésüket, miután a revíziós kérelmekre vonatkozólag a kamara már véleményt nyilvánított. Ugy a kereskedelmi érdekképviseletek, mint a kereskedelmi alkalmazottak érdekképviselete részéről a belkúddott tagok teljes számban vesznek részt a gyűléseken.

A bizottságok, azoknál, akik több iparral rendelkeznek, csupán a leginkább gyakorolt iparjogositvány meghagyását javasolják. Természetesen ügyelnek azonban a véleményező bizottságok a viszonyokra és a felülvizsgálat alá eső existenciális szempontjaira is. A bizottság köteles értesíteni azokat, akiknek iparigazolványát szűkítették, vagy esetleg megvonták, hogy az tizenöt napon belül indokollal alátámasztva megjegyzéselt a bizottság határozatára beadhassa, ebben az esetben a bizottság újratárgyalás alá veszi a felülvizsgálati kérelmet s a felülvizsgálat alá eső újabb beadványának mérlegelése után terjeszti csak a revíziós kérelmet a bizottság döntés végett a miniszteriumba. A miniszteri határozat ellen már felebbezést beadni nem lehet.

A kérelmek folyamatos elbírálását késlelteti az a körülmény, hogy sokan még kamarai felszólítás ellenére sem küldték be a kérelmek elbírálásához szükséges igazolásokat, pl. igazoló bizottsági határozat, adóbizonylat, szak-képzettség igazolása. Mint már többször hangszólítottuk, ezúton is közöljük, hogy a vidéki kérelmek tárgyalásánál a kamara meg fogja hallgatni a helybeli érdeklőséget, illetve értesíteni fogja az illetékes érdeklőséget a bizottsági tárgyalás időpontjáról.

HIREK

— Országos vásárok. Április hó 30. Nyíregyháza országos állat- és kirakodóvásár. Május hó 2. Buj, Szabolcs m. havi vásár sertésfelhajtással. Május hó 3. Jászjákóhalma országos állat- és kirakodóvásár. Május hó 3. Jászkiás országos állat- és kirakodóvásár. Május hó 3. Tiszskút, Jász-N. Sz. m. országos állat- és kirakodóvásár.

— 14 féle textilpuszték lesz. Az Anyaghivatal elfogadta a textilipar ama javaslatát, amely szerint a havi 4 és félmillió méter mennyiségben gyártandó textilpuszték ne az eredeti elgondolás szerint 4—5, hanem 15 féle minőségben gyártsák. A dolgozók ezáltal változatosabb textiláruhoz jutnak.

— Tiszteességtelen verseny. A kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter felhívására a tiszteességtelen versenyt szabályozó törvény alapján a debreceni kereskedelmi és iparkamara összeállította illetékes területen működő azon kereskedelmi és ipari érdekképviseletek jegyzékét, mely érdekképviseletek a miniszter rendeletében foglaltaknak megfelelően elegendő biztosítékot nyújtanak arra, hogy a tiszteességtelen versenyről szóló törvényben foglaltak szerint magánindítvány megtételére kizárólagosan jogosítottnak jelöltessanak ki.

— Rizs érkezik. Híre jött, hogy nagyobb mennyiségű rizs érkezik, amelyet a szövetkezetek és a közszolgálati elöljáróságok oszthatnak szét a vásárlók között. Néhány napon belül rizshez jutnak a magánkereskedők is.

SÖRÖZZÖN A GAMBRINUS-ban, frissen csapoló sörök!

H I R E K

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Új népi kollégiumok Debrecenben

A Magyar Kollégiumi Egyesület Debrecenben a közelmúltban két kollégiumot létesített, a Tildy Zoltán és Lorántffy Zsuzsanna kollégiumokat. Ezeket a népi kollégiumokat maga az ifjúság vezetése a kollégiumok lakói paraszt és munkás származású egyetemisták és középiskolások. Ezek a kollégiumok nemcsak szállást, hanem szellemet is kívánnak adni lakóiknak s így mind a Tildy, mind a Lorántffy kollégium az új magyar értelmiség nevelésének nagy feladatát kívánja megvalósítani.

— D —

Időjárásjelentés: Mérsékelt déli, délnyugati szél, felhőztönulások, valószínűleg eső nélkül. Hűvös éjszaka. A nappali hőmérséklet alig változik.

Ugyeletes gyógyszerárak: „Arany Egyszervu” Kossuth u. 3. „Rákóczi” Miklós u. 55.

RÁDIÓMŰSOR. Vasárnap: 7: Reggeli zene. 8: Hírek. 8:20: Hangfélék. 8:30: Orgonán játszó Gergely Ferenc. 9: Ref. vallásos felőrlés. 9:30: Unitárius vallásos felőrlés. 10: Róm. kat. szentbeszéd. 11: Székelyfővárosi Zenekar hangversenye. 12: Hírek. Anyák 5 perces. 13: Magyar ifjúság vásárának megnyitása. 13:20: Hangfélék. 13:30: Bányászfelőrlés. 14: Hírek. 14:10: Hangfélék. 15: Hőreb tanár úr. 15:20: BBC lemezek. 15:45: Vasárnapi krónika. 16: Sárdy János magyar nótákat énekel. 17: Hírek. 17:10: Magyar Parnasszus. 18: Hangfélék. 18:10: Beszélgetés Török Sophievel. 18:30: A képző művészet. 20: Hírek. 20:20: Operatörzslételek. 21:30: Rádióankét. 21:50: Hírek oroszul. 22: Hírek. 22:25: Mit hallunk holnap? 22:35: Dora Massini énekel. 23: Művészlételek. 24: Hírek. 0:10: Hírek franciául. 0:20: Hírek angolul. — Budapest II.: 19: Vasárnapi muzsika. 17: Ótóra tea. 18: Hírek. 18:05: Falurádió. 19: Két év könnyű zenéje. 20:30: Könyvzemle. 21: Hírek. 21:15: Cigányzene. 22:15: Olasz operaszíndarabok.

HATFŐ: 6:30: Falurádió. 6:45: Reggeli torna. 7: Hírek. 7:20: Attelepítési Kormánybizottság közleménye. 7:30: Reggeli zene. 8: Házartási tanácsadó. 8:15: Ház zenei kalendárium. 9: Cigányzene. 10: Hírek. 12: Hírek. 12:15: Sallay Iván hegedűs. 13: Jász. 14: Hírek. 14:10: Gyermekműsor. 14:30: Hírek együttes. 15:15: Rádióiskola. 15:55: Műsorismertetés. 16: Rokonnépek zenéje. 16:40: Petőfi világa. 17: Hírek. 17:10: Párthírúrlés. 17:20: Hadifoglyhrádió. 17:25: Vöröskereszt közleménye. 17:55: Attelepítési Kormánybizottság közleménye. 18: Örök dallamok magyarul. 18:30: A gyógyító penicillin. 18:45: „Barlanglakók”. 19:30: Falurádió. 19:45: Újgazdák negyedóra. 20: Hírek. 20:20: Magyar muzsika. 21:20: Hangos híradó. 21:40: Orosz nyelvoktatás. 21:50: Hírek oroszul. 22: Hírek. 22:20: Mit hallunk holnap? 22:30: Attelepítési Kormánybizottság közleménye. 22:55: Táncezen. 23:00: Külföldön lévő magyarokhoz szólunk. 23:55: Hadifoglyhrádió. 23:55: BBC lemezek. 24: Hírek oroszul. 0:10: Hírek franciául. 0:20: Hírek angolul. 0:30: Hírek esperantó nyelven. — Budapest II.: 17: Ótóra tea. 18: Hírek. 18:05: Szabadtéri dráma. 18:30: Kajona Lajos énekel. 19: Allatorvosok Szakszervezetének műsora. 19:15: Közéleti négyedóra. 19:30: Operaszíndarab. 20:30: Rádiószabadság. 21: Hírek. 21:15: Mi történik a világgazdaságban. 21:30: Cigányzene. 22:30: Kamarazene.

A nyilastépi ferences egyházközség április 30-án, szerdán este hét órakor a templom téren épített Lourdesi Barlang felszentelési ünnepélyére ezúton is meghívja a híveket. A felszentelendő barlang a távollevő magyarok emlékműve lesz. Majusban minden este 7 órakor ájtatosság lesz a Barlang előtt.

* Földföldreszek gyorsan készülnek Bonyinánál, Rákóczi 11.

— A gör. kat. templomban ma, vasárnap 7 órakor csendes mise, 8 és 9 órakor a tanulmányóra, 10 órakor énekes mise. Utána — kedvező idő esetén — búzaszentelés, 12 órakor csendes mise. Délután 3 órakor délutáni istentisztelet.

— A nemzet legnagyobb kincse az egészséges, művelt ifjúság. Támogasd a Tanonc- és Ifjúságmozgalmat! — Dr. Válczy László mezőgazdasági középiskolai tanár „Vasútsúrlási problémák megoldásai kísérletek” címmel értekes és figyelemreméltó előadást tartott a központi egyetem Főbizottság Intézetében. A nagy felkészültségű előadó matematikai és grafikai úton bizonyította a vasútsúrlás viszonyait a vasúthálózat, a nép-súrlás és a terület nagyságával kapcsolatban. Az előadást dr. Kádár László egy. ny. rk. tanár hozzászólása bővítette ki.

— A Debreceni Magyar-Román Társaság rendezésében a hajdúnánási Szabadművelődési Tanács ma, vasárnap Román Estet rendez.

— Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Nett András, Makszin Mihály és Siroki Zoltán debreceni mezőgazdasági iskolai tanárokat gazdaképzőiskolai igazgatóvá kinevezte, dr. Válczy László debreceni mezőgazdasági iskolai tanárt pedig a VIII. fiz. oszt. 3. fokozatába kinevezte.

— Dr. Soltész Elemér tábortripszóránygyűjtés: felesége szül. Zsigmond Róza, hosszas szenvedés után Budapestre elhunyt. Holttestét Debrecenbe szállították s. f. é. ápr. 28-án, hétfőn délután 6 órakor helyezik nyugalomra a Köztemetőben az V. táblában, a Csapó-utcai feletti külön sírhelyen, régebben elhunyt fia mellett sírba.

— A Nemzeti Bizottság f. évi április 28-án, hétfőn délelőtt 11 órakor a Városháza I. em. 26. sz. szobájában ülést tart.

— A tanoncotthonok építése az egész magyar ipar ügye!

— Az Actio Catholica világszerte előadásorozatában legközelebb f. hó 28-án, hétfőn este pontosan fél 7 órakor tartunk előadást „A katolikus magyar nép világa” címen, a Svetits intézet nagy tornatermében. Debrecen katolikus társadalmát szeretettel várjuk. Rendezőség.

— Kiszárad május 2-án Kozma György volt debreceni közjegyző bűntudatának tárgyalása, miután az íratokat az igazságügyminisztérium felkérte.

— Nem kerül rögtönzöttbíró-ság elé Nagy M. Márton, a csökmői gyilkos, aki a fiát, Nagy M. Imrét verte agyon fejszével, mivel nem kelt fel hajnalban a lovakat megintatni. Az igazságügyminisztérium újabb rendelkezése alapján a rendes bíróság tárgyalja az ügyet.

— Nem azonos. Marion János hentesmester, Tóth Árpád utca 46. szám alatti lakos azzal a Márton nevű károsítással, alettől betörők 4300 forint kárpótást elvittek. Márton János lakásán nem történt betörés.

— A Magyar Ifjúsági Ipari és Kereskedelmi Vásár- az egész magyar társadalom ügye.

— A debreceni népbíró-ság szombaton tárgyalta Nagy Bertalan kopócsapát lakos bűntudatát. Nagy a közelmúltban ittas állapotban antiszemita kifejezéseket használt, amikor a kisbíró doboltatott, majd fejszével támadott meg több, a községben kocsival áthaladó kisvárdai kereskedőt. A népbíró-ság öttagú különválasztása Nagy Bertalant ígátás bűntette miatt nyolchónapi börtönrre ítélte és vagyona egytized részét elkobozza. A büntetésből négy hónapot eddigi fogságával kitéltőnek vett. Az ítélet nem jogerős.

— Az uszorabíró-ság Bukóll Sándor tisztiföldi lakost, aki Egyeken az árpa mázsájáért 115 forintot, a tengeri mázsájáért 100 forintot fizetett, mint vevő — egy hónapi fogságra és száz forint pénzbüntetésre ítálta. Az eladót már korábban megbüntette a bíróság 2 hónapi fogságra.

Délfrikai pénzügyminisztere bejelentette, hogy a volt német hadifoglyok egy részét felszólították, hogy maradjanak az országban. (MTI)

— Azokat, kik a nagyalomzugi legelőre jószágukat már kihajtották, felhívja a Földművelésügyi miniszter, hogy az állatokat sercegő őrök ellen be kell oltani. Az állatorvosok hétfőn délután 3 órakor kizsál az oltás elvégzésére. Lép-fene elleni újraultás május 5-én lesz. Az érdekelt gazdák jelenjenek meg a jelzett időben és hozzanak magukkal 5 forintot az oltási díjra.

— Azok a traktorosok, kiket az újbirtokosok földjére állítottak be, sürgősen közöljék a felszántott terület nagyságát a traktorosok elnökségével, hogy a kifizetéséről gondoskodhasson. Akinél szántási terület kell még, jelentse a szak-szervezetnél. A traktorosok tárolási helyükhöz legközelebbi terület szántásának az újbirtokosok földjén. A szántási díj a hitelkötetből lesz kiegyenlített.

— A debreceni bencésplébánia ma, vasárnap délután 3 órakor értekezletet tartanak fontos ügyekben Arany János u. 2. alatt. Minden bencésplébánia jelenjen meg.

— A Földművelésügyi miniszter felkérte azokat, akiknek tudomásuk van olyan egyénekéről, kik a határban elterülő kisvasutak síneit vagy talpait felszedték, vagy eladták, sürgősen közöljék adataikat Arany János u. 2. szám alatt.

* **Polőlcikártás** garanciával: Boczkó vegyész-mérnök, Rákóczi 25.

— A Dohányvárosok Országos Szövetsége felhívja a dohánykiskereskedőket, hogy a miniszteri rendelkezésben előírt záróra rendelkezéseket és az alkalmazottak tilos foglalkoztatására vonatkozó előírásokat pontosan és állandóan tartásuk be.

— A Pacsirta-utcai általános isk. körzet május 4-én, vasárnap délután 4 óral kezdettel műsoros „anyák-napi” ünnepélyt tart a Kossuth-utcai templomban. Imádkozik Baja Mihály lelképásztor. Beszédet mond, Széchy György igazgató, a „Pacsirta körus”. Közreműködnek orgona ill. énekesszámokkal: Kádár Sándor, Nyakas László és Komlósy Lajos körzetbeli tanítók. Belépődíj nincs, műsor ára 1 forint. Mindenkit szeretettel hív és vár a Rendezőség.

Varrógép, kerékpár eladás
Horváth Tihomér műszerész, Nyugati u. 19.

— Debreceni Magyar-Román Társaság felkéri mindazon intézményeket, egyházakat, egyesületeket, amelyek a romániai inséges gyerekek jelentkezési íveit kézhez vették, azokat — még nemleges esetben is — a Város levéltárban haladéktalanul beszoigátatni sziveskedjenek.

— **Alexander Fagyjev.** Pinczésy Pál hírlapíró f. hó 28-án, hétfőn délután 6 órakor a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság irodalmi szakosztályának a felkérésére Vörös hadsereg útja 49. sz. alatti helyiségében Fagyjev „Ványa és a férfiak” című könyvét fogja ismertetni. Fagyjevven keresztül bemutatja a fiatal szovjet írónemzedék egyik legtehetségesebb tagját.

* **Féregtelenítést** garanciával végez Parazitagáz Féregtelenítési Vállalat debreceni kirendeltsége. Kovács Piac 53. II.

Hírek hadifoglyokról

Az alábbiak vagy hozzátartozók jelentkezzenek a Vöröskeresztnél (Hatvan u. 6. I. em.): Fehér Barna, Gréga Zoltán, Fekete Mihály, Bényei János, Elek András, Horváth Mihály, Sajtos Hétvezér u., Nagy Gyula, Baló Imre, Werner György, Tóth Andrásné, Szilágyi Sándorné, Hajdu Erzsébet, Bartha György, Mészáros Gyula, Sándor Ferenc, Balla Mihály, dr. Molnár ügyvéd, Kisa Mihály, Tóth György, Gergely István, Lukács Miklós, Bartha Pálné.

MII Kálmán vásárosnaményi lakos részéről f. hó 26-án a Vöröskereszt javára 1 forintot fizető pénztárcáját a Vöröskereszt irodájában hagyta. A pénztárca hivatalos idő alatt átvehető az irodában.

— A Nemzeti Bizottság politikai megbízhatóságot igazoló küldöttsége f. hó 28-án délután 2 órakor a városháza I. em. 26. sz. szobájában ülést tart. Az érdekelt feleket jelenjenek meg.

* **Magányomozó** Gálócsy, Személyi, családi ügyben nyomoz, megfigyel. Baltazar 12. II.

* **Wariheim kassza,** Révai lexikon complete, hegedű eladó. Érdeklődni Varga u. 1. Könyvkereskedésben.

* **Megjelent a Nemzedék a Független Ifjúság központi hetilapjának új száma.** Változatos társadalmi, számos színes és érdekes cikk, riport és rovat teszi élénkebbé az új számot.

* **Gráfologus** frásából megmondja jellemét, kialakulását. Hozzájártozójáról is felvilágosít. Széchenyi u. 19.

— **Utak portalanítás, közmunkával.** A közmunka során most a Debrecenbe vezető utakon összegyűlt hatalmas porréteget takarítják el. Több helyen, így a Pozsonyi úton helyenként 10 cm vastag por fedi a kiskockakő burkolatot.

* **Magyar nótá** zongoratanulás kezdődik (6 hetes v. hónapos). Jelentkezés dr. Szabóné, Darabos utca 37.

Hrabéczy festi,

tisztítja ruháit, Széchenyi utca 1. szám.

* **Influenzá** elgyomorra Ferec József keserűvizet.

* **JÓ ALLAST AKAR?** Tanuljon gépről, gyorsírást dr. Naményi gyorsíróiskolájában. Piac 58. Lincse-házban.

* **Tetra-peleka,** bébi kötöttáru különlegességek Horovitznál Szent Anna utca 1.

* **Jegyespárok** figyelme! Valódi tömrő 14 karátos arany jegygyűrűk, ékszerek, órák nagy választékban olcsó árban beszerezhetők Hajdu György ékszerüzletében. Piac u. 52. Ajtó mozival szemben.

* **Ujzserű** különlegesség a Floresca pudér. Tíz színárnyalatban kapható.

* **Zászlók,** lobogók pártszervezetek részére is Pethő Kézimunka- Ipar Szt. Anna u. 10. Oltár és úrasztal terítők himzése.

* **TÁNCANFOLYAM** kezdőknek, haladóknak a Kiszáradpárt nagytermében. Jelentkezés minden, pénteken négy órakor.

* **Sima gyorsíróiskolában** állandó beiratkozás. Piac u. 73. Államvizsga. Vidékieknek vasútkedvezmény.

Toicsvai (tokajhegyaljai)

sajáttermésű O és U, valamint édes boralm literenként is kaphatók, 5 forinttól. Piac u. 9. emelet 7.

NAGY kelmeifető

Kifogástalanul fest, tisztít. Hal-köz 4. Széchenyi u. 33.

Fehér köpenyek

ismét kaphatók. KISS uridivat, Alföldi palota.

MÁGYAR KÖLTŐK SZÓLNAK

SZERETET

Nincs oly rablógylkos, aidi ne dodelgetné a kisgyermeket. Ellágyulni mindenki tud, az érzelmesség nem szeretet.

A gonosz is azt hiszi: jót akar, mikor csillogva, csóbitva vezet. Ami nem táncol szírvárvány-színekben vágyaid elé: az a szeretet.

WEÖRES SÁNDOR

Vigyék el a gazdák a vetőmagot

Debrecen város Termelési Bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott a tengeri vetőmag kizsárlásának kérdéséről és megállapította, hogy az érdekelt gazdákat felhívásra sem jelentkeztek tengeriért. A bizottság nyomtatékosan figyelmezteti az érdekelt gazdákat, hogy akiknek tengerre van szükségük, jelentkezzenek Lovász László titkári hivatalában.

A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság részére nagyobb mennyiségű drótot és szegyet utalt ki. A bizottság felhívja azokat, akiknek ilyen árua szükségére van ház vagy kerítés javításra, jelentkezzenek. A bizottság megállapította azt is, hogy a zab és az árpa vetőmagot csak olyan nem vittek el. Még olyanok sem jelentkeztek, akik az árát kifizették. Ezeket a gazdákat felhívja a bizottság, hogy a hó végéig a kifizetett zab és árpa mennyiségét szállítsák el, különben olyanoknak adják át, akik rá vannak szorulva.

A bizottság végül felhívja azokat a gazdákat, akik kölest akar-nak termelni, előnyös szerződést köthetnek az MSZK kirendeltségénél, Piac u. 69. sz. alatt.

Védekezzünk a bundásbogár ellen

A bundásbogár a gyümölcsfák virágait megeszi, virágserkezetét elrágja. Ha nem védekezzünk ellene, gyümölcsstermésünk nem lesz. Védekezni csak rázással lehet. A bogarakat kora reggel ponyvára lerázzuk és petróleumos vízbe dobjuk. Leghelyesebb a lerázást úgy csinálni, hogy hosszú karokra zászkot csavarunk és minden ágat külön-külön megütögetünk. Tengerdi János gyümölcsterm. intéző.

Anyakönyvi hírek

Születések: Bagoly János kisbőrő Szepes 3. leány Etelka. Dr. Kormány Károly bírósági aljegyző Bánffy u. 2. fiú Attila. Virág Sándor rendőrségi tisztviselő Szotyori u. 34. leány Ibolya. Német Lajos vízvezetékzerelőmester Szent Anna u. 20. leány Ida. Gaál Antal műszerész m. Ajtó u. 37. leány Katalin. Vona József kisbőrő Kö-szüllyezg 6. leány Veronika. Erdei Károly ref. lelkész Hatvan u. 6. fiú Pál. Boros János fm. Hadházi telep 10. leány Mária. Papp János npsz. Acél u. 9. leány Mária. Tisza Miklós cipész s. Harsányi G. u. 32. leány Katalin.

Házasságkötések: Garamvölgyi János posta sgt. Kerekes u. 8. és Dudinszky Mária Szent Anna utca 16. Sata István kályhámester Timár u. 17. és Kiss Ilona Wesseli-ny u. 41. Hazai György rendőr alhadnagy Rákóczi u. 4. és Pálosi Márta Rákóczi u. 4.

Eljegyzések: Tukász Simon Sándor bank segédhivatalkó Lajos Ikr. tér és Szoták Ilona Ó-pályi. Raha István zenész Bajcsy Zs. u. 65. és Czákó Zsófia Bajcsy Zs. u. 65. Barabás László máv. áll. felvígyázó Kurucz u. 21. és Szabó Mária János u. 58.

Halálozások: Tarr Attila 6 hónapos Mikos u. 29.

Kerékpárok
Rádiók
hosszú részletre,
piros belsőgumi
Soltész, Kálvin-tér 2.

Fürdődresshez kitűnő fonalaink
érkeztek a legújabb színekben.
Csipkefüggöny anyagok, strand táskák,
Flanel takarók, bútorhuzatok nagy választékban.
Olcsó árak! HORN szőnyegház
Határvány-
utca 2.

Allandó
BUTOR kiállítás
KILLER EDE bátorú felében
Vétőkényeszer nélkül meglekint-
hoz. Kedvezményes fizetési
feltételek. Piac-utca 48. szám

„Emöke” villamosság
Te vagy a fény a lakásokban
Te vagy a dal, a zene a rádióban
Fülöp Lajos rádió-,
villany szerelési vállalata.
Csapó-u. 33-35. Telefoni: 590.

